

"OD BOJA DO ZMAGE"

"KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO!"

Štev. 5

Chicago, Ill. 3. februarja 1905

Leto IV

Razgled po svetu.

Revolucija v Rusiji.

Ruska vlada je dala oficijelno razglasiti, da je stavka v Petrogradu končana. Kdo vé je li res?

Maksim Gorkija, ženjalnega ruskega pesnika so birci carja aretovali v Rigi, ko je prišel obiskat svojo bolno ženo. Sedaj protestujejo vsi kulturni narodi proti temu, da bi Gorkija obesili. Kakor se poroča, je imel ta protest povoljen uspeh.

Ruska vlada je odredila oestro cenzuro za vse brzojavke, ki se pošiljajo iz Rusije v inozemstvo.

V Varšavi je bilo dne 30. jan. ubitih 60 civilistov in 15 vojakov in policajev. Revolucionarji so dobro oboroženi in napadajo vojake. Mnogo mirnih ljudi so vojaki vabili. Nek podivjan vojak je vstrelil dva otoka.

Tudi v Rigi so bili velikanski nemiri. Vojasvo je pokorno na povelje svojih pijanih zapovednikov streljalo na ljudstvo.

V Varšavi so pijani konjeniki napadli angleškega podkonzula Mucukaina. Poškodovali so ga po obrazu. Ta napad na podkonzula zamore provzročiti ruski vladi še mnogo neprijetnosti, dasi je angleški podkonzul ruski državljani, ker zahteva angleška vlada za vso osobe konzulata nedotakljivost.

Zastopniki province Čarkov so odpisali oestro spomenico carju, v kateri zahtevajo ustavo.

Iz Londona poročajo, da so bili dne 30. jan. hudi boji v Varšavi. Huzarji so bili pijani in so se obnašali kakor obsedeni. Bolniški vozovi so pobirali mrtvece in ranjenec kakor v kakšni bitki.

Duhovnik Gopon, ki je bil v Petrogradu pri kosaškem napadu na ljudstvo ranjen, je srečno ubežal preko Finske na Švedsko.

Veliki knez Sergij, najbolj nazadnjaški in krutejši član carske rodovine, je sedaj pravi vladar v Rusiji. On je tudi povsod imenovanje krvoloka in generala Trepova generalnim guvernerjem v Petrogradu.

V Gomelu so vsi delavci, uradniki in bačni slugi ustopili v stavko, ker so kazaki z nagajkami napadli otroke, ko so se vračali iz šole.

V Batumu je nekdo na cesti ustrelil policijskega načelnika, kneza Gurulija. Napadalec je ušel.

V Cenhovahu je nekdo vrzel bombo mej barake za konjištvo. Mnogo vojakov je vbitih. Tudi v Lodzu in okolici se je zvršilo mnogo napadov z dinamičnimi bombami.

Iz rusko-japonskega bojišča.

Kuropolitkin je napadel Japonce, da bi obrnil pozornost občinstva na dogodke na Daljnem Vstoku. Prvi dan so se glasila lažnjiva poročila ruske vlade, da je Kuropolitkin kar pozabal Japonce. Ta poročila so takoj ponatisnili tudi vsi listi v Ameriki, ki leže pred ruskim carjem in njegovo dvorno kliko na trebuhu, ali pa ki žele, da bi jim ruski car poslal za njih klečeplazstvo javno zahvalo ali pa kakor odlikovanje. Ali laž ima kratke noge!

Ze drugi dan se je zvedelo, da niso Japonci le odbili ruski napad, ampak da so Ruse potisnili nazaj. Japonci so vjeli 500 mož. Rusi so izgubili 10.000, Japonci pa 5000 mož.

Japonci skušajo zanetiti vpor v ruski vojski. V ta namen mečejo mej predstraže pisma, v katerih jih opozarjajo na dogodke v domovini, da je v Rusiji izbruhnila vstaja. V teh listih priporočajo Rusom naj uidejo, ali se pa naj dajo zajeti. Ruski vojaki z zanimanjem čitajo te liste in se pogovarjajo o vsebini.

Avstrija.

V Trbovljah na Štajerskem se je v premogokopu pripetila grozna nesreča. V sled raztreble plinov je kaib 40 premogarjev izgubilo svoje življenje. Roparski kapitalistični sistem zahteva povsod svoje žrtve. Mi smo prepričani, da tudi nijeden lastnik premogokopa ne bode radi te grozne katastrofe kaznovan. "Patentirani" izvedenci bodo toliko časa poizvedovali, da bodo krivdo zavrnilo na kakega premogarja, ki je vsled katastrofe izgubil svoje življenje. Taki krivci so za zagovornike današnjega roparskega proizvodnega sistema najboljši, ker kot mrtveci ne morejo govoriti.

Ogrsko.

Iz Pešte je došla vest, da je betjar ska vlada pod vodstvom Tisze pri volitvah žela popolen poraz. Tisza je dobil iz Avstrije okoli 10 tisoč vojakov, da bi z bajoneti dokazali, če bi bilo treba, kako je betjarska vlada z grofom Tiszo na čelu vneta za ljudski blagor. A kljub temu poraz! Prav je tako!

Pred zaključnem lista je došla vest, da je Tisza, ministerski predsednik podal svojo ostavko. Upamo, da se ne bode nihče drugi za njim jokali, kakor ljudje, ki so navajeni žreti iz vladinega korita.

Francija.

Ministerski predsednik Rouvier je pod predsedstvom Loubeta obdržal prvi ministerski svet. Iz programa Rouviera in njegovih tovarišev ministrov je razvidno, da bode Rouvier začeto delo Combasa nadaljeval. Rouvier zahteva ločitev cerkve od države, oskrbo delavcev za starost, upeljavo naraščajočega dohodninskega davka in znižanje vojaške službe.

Ubogi klerikanci! Kako so se veselili, ko je Combes podal svojo ostavko. No, sedaj je pa prišel mož, ki bode še strožje zastopal protiklerikalno strujo. Klerikanci imajo res smolo.

Nad 500 tisoč oseb je zborovalo v Tivoli Vaux dvorani v Parizu dne 30. jan. Na shodu so govorili poslanci Jaures, Vailland, de Presence in drugi proti brutalnem nastopu ruske vlade proti ruskemu narodu. Na shodu so bile sprejete jako ostre resolucije. Po končanem shodu so hoteli zborovalci odkorakati pred palačo ruskega poslanca. A tu je demonstrantom zastavila pot policija. V tem trenutku je nekdo vrzel bombo med policaje. Dva policaja in trije civilisti so ranjeni. Štiri osebe so zaprli.

Angleško.

Zastopniki 900 tisoč organiziranih delavcev so zborovali v Londonu in sprejeli resolucije, v katerih izražajo simpatije do ruskega naroda in stavkujočih rudarjev v Nemčiji. Zajedno so pa sklenili pobirati denar za ruske delavce, ki bijejo ljuti boj za pravice ruskega naroda.

Turčija.

Turška ima denar. Turška vlada je naznanila ruskemu poslanstvu, da ima na razpolago popolno vojno odškodnino od rusko-turške vojske v znesku 350.000 funtov. Denar je posodila otomanska banka.

San Domingo.

Dominikanski beguni protestirajo, da je vlada Zdr. drž. z Moralesem, predsednikom republike San Domingo, čigar tiransko vladno smo že očitli v "Gl. Sv.", sklenila pogodbo.

Admiral Sigsbee je dobil povelje, naj odpošlje z bojno ladjo "Dixie" 200 pomorščakov Quantanano, da bodo najbrže varovali krvoloka Moralesa.

Spanija.

Za našim vrtilim in neustrašenim

sodr. Pablo Inglesias so se zaprla vrata ječe. Nastopil je večmesečno ječo, ker je oestro v časniku bičal roparsko in inkvizitersko špansko vlado. Na stotine delavcev ga je spremilo do ječe. Republikanski državni poslanci so mu hoteli izposlovati pomiloščenje. A on jih je zavrnil: "Brez boja ni zmage!"

Ameriške vesti.

Truštjani so postali ošabni.

Trust za jeklo je obvestil organizacije strojnike, da spomladi ne bode več ponovil pogodbe z organizacijo, ampak z vsakim posameznim strojnikom. Člani te strojniške organizacije so večinoma ukrcani na narnikih "Lake Carriers Association". Ker trust za jeklo mnogo vpliva na plovitbo na velikih jezerih, je mogoče, da bode vporabil svojo silo, da zdrobi moč organizacije.

Ta taktika ni nova. Že večkrat so mogočne družbe izjavile, da nočejo sklepati pogodb z celo organizacijo, ampak s posameznimi člani organizacije.

Nasprotniki delavske organizacije se vselej tega nastopa. A njih veselje je prežgoda. Prvič je ne mogoče učene delavce, kar čez noč nadomestiti z neukimi. Drugič bode pa ta nastop ošabnih kapitalistov tudi najbolj brezbriznemu delavcu odprl oči, da so strokovne organizacije potrebne. Delavske zaveze se bodo vsled boja, katerega jim vsiljujejo kapitalisti združili v eno samo močno falango in vrgli kapitaliste nazaj, da jih ne bode tako kmalu zopet skominalo po boju na gospodarskem polju.

Carnegie-a perejo?

Plačani pisarji si belijo svoje "študirane" glave, da bi nevhaležnim delavcem dokazali, da je milijonar Carnegie pravi in pristni do brotnik človeštva. Človek, ki razsipa tako svoje milijone, kakor cigan uši, ima gotovo še nekaj tolarčkov za take ljudi, ki mu pišejo slavošpeve.

Vsi ti slavošpevi so le udarec v vodo, kajti pribita resnica ostane, da je krvavi tragediji, katero so uprizorili lopovski pinkertonci v zvezi z drugimi kapitalističnimi tolovaji v Homesteadu, Carnegie molče pritrtil, da je to tragedijo uprizoril Frik, ki je bil golo orodje Carnegie-a.

Resnica je, da je Carnegie bival na Škotskem, ko je prišlo do izgrediv ob času stavke v Homesteadu. A Carnegie je dal svoji kreaturi tudi instrukcije, kako naj postopa napram stavkujočim delavcem.

Oboževalci milijonov naj verujejo v nedolžnost Carnegie-a. Ali zavedni proletarec bode videl v tem "človekoljubu" okrvavljenega sokrivca ljudi, ki so zvršili najgrše hude delstvo nad telavci; on ostane tak in magari, če po vsem širnem svetu v vsaki najmanjši vasi ustanovi kako knjižnico.

Stara popovska pesem!

V sv. Josipa cerkvi v Milwaukee, Wis., je iz Clevelanda došli pop Kres obdržal prvi govor proti socializmu. Pop Kres je pogrel staro kašo, ki v Evropi že zdavna leži na popovskem gnjopišču, da bode v socialistični družbi zamrla vsaka svoboda.

"Mi lahko sedaj kupimo, kar hočemo, ne to kar drugi pripoznavajo dobrem," je modroval "učeni" pop raz leco, da bi podprl svojo trditev, da bode socialistična družba ena sama velika prisilna delavnica. "Ta košček svobode vendar ne zamenjamo za despotično birokracijo."

Despotična birokracija v socialistični družbi. To se glasi vendar

že malo presmešno! Socializem, ki hoče odstraniti despotizem v vsakteri obliki, se tu dolži, da hoče ljudi ukloniti pod suženjski jarem uradništva.

To se glasi istotako smešno, kakor če "učeni" in dobro plačani pop trdi: "Mi lahko kupimo dandanes, kar hočemo."

Kdo so neki ti srečni ljudje, ki lahko kupijo, kar njih srce poželi? Peščica kapitalistov in popov vseh ver si lahko to dovoli, ali ogromna ljudska množica, si pa še toliko kupiti ne more, da bi se vsaki dan pošteno najedla.

Dokler se bodo popi s takim trdim orožjem borili proti socializmu, sino lahko veseli, ker taka borba le množi socialistične čete.

V prilog ruskemu narodu.

Zadnjo nedeljo je bil v New Yorku v dvorani "Academy of Music" ljudski shod, na katerem so zborovalci sprejeli oestro resolucijo proti ruski tiraniji. Kacih 2000 zborovalcev je odšlo pred ruski konzulat, kjer so zadoneli kliči: "Dolji s carizmom!" "Živela revolucija!" "Smrt carju!"

V Rochestru, N. Y., je sprejel ljudski shod resolucijo, v kateri se zahteva, da predsednik Roosevelt izroči ruskemu poslancu potni list in pretrga vsako zvezo z rusko vlado.

Istotako so bili shodi v Kansas City, Bostonu in Chicagi.

V "Narodno dvorano" v Chicagi je sklical slov. soc. klub shod, na katerem se je sprejela ta le resolucija:

Zastopniki Slovencev in Hrvatov na shodu slov. soc. kluba v Chicagi dne 20. jan. 1905 izrekajo ruskemu carju in njegovim krvniškim hilapcem ogorčenje in zaničevanje. Zborujoči ne vidijo v ruskem carju in njegovih okrvavljenih pomagačih nič drugega kot navadne, strahopetne morilce, ki so v Petrogradu radi tega provzročili strahopeten mnogomur, da bi ruski narod še v prihodnje, v miru ropali; nadalje izrekajo ruskemu narodu svoje simpatije, želeč mu, da bi zdrobil in odstranil za vselej kruto avtokracijo, ki z mnogomuri in najinfamnejšimi sredstvi drži ruski narod k tlom.

Uvažujoč, da nekateri slovenski in hrvatski časniki v Ameriki pišejo v prilog ruskemu carizmu in blatijo ruski narod, priporočajo zborujoči zastopniki Slovencev in Hrvatov vsem svobodomiselnim Slovincem in Hrvatom najostrejšo borbo proti istom, ki so se prodali ruskemu carizmu.

Lopovski agenti.

Ogrski premogarji so doposlali avstrijskemu glavnemu konzulu pritožbo, kateri ni treba pridejati komentarja, od katere navajamo tu nekatere stavke.

"Kot ogrski državljani se obračamo na najvišji konzulat s prošnjo, da nam pomaga iz strašnega položaja. Mi podpisani in še mnogo drugih sužnjev smo se dne 13. jan. izkrcali v New Yorku. Ujel nas je neki agent, ki nas je prodal s tem, da nam je zagotovil dobre plače neki premogarski družbi. Prvih 10 dni nam je obljubil \$1.35, kasneje pa \$1.75 do \$2.00 dnevne plače. Ta obljuba agenta, ki se je imenoval zaščitnika Ogrov, je bila le navadna vada.

Sedaj smo izvedeli, da je dnevna plača le \$1.10, s katero mi, naše žene in otroci živeti ne moremo. Ali še ta plača se nam ne izplačuje. \$12 do \$15 se nam računajo za vožnjo, \$40—\$50 pa za kuhinjsko in sobno opravo. Edina prodajalna je v rokah družbe in vse se nam računuje dvojno."

Generalni konzul je oddal prošnjo nekemu advokatu. Advokat je priče iz Virginije in Pennsylvanije

pozval v New York. Ali priče so nakrat izginile in malo je upanja, da bode lopovskega agenta doletela zaslužena kazen. Ta s človeško kožo prevlečena hijena bode najbrže za malo časa izginila, potem bode pa zopet pričela svojo tolovajsko obrt. V Ameriko došli naseljenci bodo pa še v prihodnje vzlic konzulatov izkoriščevalni predmet taciim lopovom, ki navadno svoje prazne glave nosijo po parketu tishjih deset sto.

Vse slovenske delavce svarimo še enkrat, da ne verujejo agentem za posredovanje dela in magari, če trdijo, da so rojeni Slovenci.

Povedal mu je resnico v obraz.

Robert Randall je na zadnjem zborovanju rudarjev povedal Mitchellu v obraz, da je navadni slepar in lopov. In kakšen je bil rezultat? Na povelje Mitchella so Randalla izključili iz organizacije. Mi priznamo odprto, da nas veseli, da se je našel človek, ki je pred vsem svetom povedal Mitchellu resnico v obraz, ker to dokazuje, da je začetek storjen za razkrikanje vseh sleparjev v delavskih strokovnih organizacijah.

Ljudje á la Mitchell, ki sede s kapitalisti pri pojedinah pri eni in isti mizi, ki čvekajo o harmoniji mej delom in kapitalom, so le golo in slepo orodje kapitalistov.

Začetek proti tem zajedovalcem v strokovnih delavskih organizacijah je storjen! Radi tega upamo, da bodo ljudje, ki vodijo delavce za nos, kmalu sedeli na cesti.

Korupcija mej varuhi zakona:

Moses J. Jaksona, ogledovalca mrličev so v New Yorku zaprli, ker je hotel z \$200 podkupiti okrajnega državnega pravdnika Charles Chadwika, da bi radi nekega umora zamudil rok za vložitev obtožbe. Moses J. Jaksona so kasneje stavili pod \$350 varščine in ga izpustili iz ječe. Najbrže se temu lopovu še las ne bode skrivil na glavi, ker se prištevajo mej varuhe današnjega zakona. Za take ljudi po navadi ni zakon v veljavi!

Naši republikanci v luči socializma.

Odkar zopet naš slavni Tedi I. sedi na predsedniškem prestolu, so začeli odpuščati iz službe pismonoše, ki so delavni v svoji strokovni organizaciji. Ta nastop republikancev, ki so sedaj pri vladnem koritu, lahko vsacemu delavcu odpre oči, da poddržavljenje industrijskih podjetij še ni socializem.

Podržavljenje obrti po današnji vladi ni nič drugega kakor državni kapitalizem. Od tod je pa še daleč do socializma.

Končana stavka.

Stavka v premogokopih Willmington in Vermillion Coal Co. v Taveru, Ill., se je ugodno končala za delavce. Po rodnevnem boju so bili kapitalisti prisiljeni pripoznati zahteve delavcev.

"Good heavens"

Joj, jo, kaj je? Svet se podira ali kali? Pobožne in histerične članice "Woman's Christian Temperance Union" v Carbondalu, Pa., so sklenile na svojem zadnjem shodu, da je vsakdo, ki je vskliknil "my lord" ali pa "good heavens", storil velikanski greh, in radi tega se taki vskliki prepovedujejo članicam.

Vsi Jugoslovani

se najljubneje vabijo na maškarnadni ples, katerega priredi društvo "Slovenija" št. 44 Č. S. B. P. J. v soboto dne 4. feb. 1905 v "Narodni dvorani", 587 So. Centre A., Chicago, Ill.

Za maske je pripravljenih 14 daril v vrednosti \$150.00.

ODBOR.

Kralj Matjaž

Zgodovinska povest.

II.

Vsi so se smejali dolgemu Labanu, a ta se je držal jako resno in svečano.

Kaj se je pa zgodilo Labanu, da si tako nejevoljen in se hoče odvrniti od vere samostanskih gospodov, je vprašal Magajna in ponudil Labanu vrč vina. Laban se pijače ni branil. Ko je pogasil svojo žejo in si obrisal z rokavom dolge brke, je možato sedel na klopi.

Danes se ni treba prav nič smejati, je rekel dolgi Laban. Jaz sem se res preobrnil. Sedem let sem hodil vsak dan na žalostno goro prosit Mater božjo, naj gleda, da dobim jaz tisto kajžo, ki jo ima moja teta v Rakitni. Zdaj je teta umrla, kajžo je dobil čisto tuj človek. Na, in pri taki veri naj jaz ostanem? Za ves svet ne.

No, le malo potrpi, je menil Magajna. Saj se ti v samostanu prav dobro godi, a predno se okleneš evangelija, ga moraš vendar spoznati.

Ah — tisto klostersko življenje je tudi tako postalo, da ga ni več prenašati. Odkar je bila ona rabuka zaradi ciganke, se je v klostru vse spremenilo.

Kaj pa je?

Sedem latvic božje jeze se je zljilo na samostan, je pripovedoval Laban. Prijor Ahacij je postal tak, da ga ni več prenašati. Danes je divji, kakor bi ga bil sam satan obsedel, drugi dan pa zojet joka in se napije, kakor tisti Bonač, ki je dobil v dar hišo in majhen mlin, ker je vzel priporjevo ljubico za ženo in zdaj priporjevega sina pestuje. Pravi gospodar v samostanu je zdaj pater Celestin. Časih se mi zdi, da se pripor Ahacij in pater Celestin kar pobijeta, tako se prepirata; čez uro sta pa spet dobra in vse se zgodi tako, kakor hoče pater Celestin, pred katerim se zdaj še menihi tresejo. In po noči! Včasih se iz podzemskih ječ čuje tako ihtenje in vpitje, da me je kar groza.

Družba je z napeto pozornostjo poslušala nerodno pripovedovanje dolgega Labana, tembolj, ker zadnji čas ni bilo iz samostana ničesar več slišati. Vedelo se je samo, da je začel samostan s svojimi podložnimi kmeti ravnati silno kruto in jim nalagati čedalje večjih bremen. O notranjih dogodkih v samostanu pa se ni izvedelo ničesar.

Čuješ, Laban, je vprašal Magajna, povej vendar, kaj je pa z Erazmom.

Ko bi jaz vedel, je odgovoril Laban in odmaknil roki, s katerima se je doslej nekako krčevito oklepal vrča. Smili se mi — a pomagati mu ne morem. V tisti ječi ga drže, v katero se pride samo iz samostana. Temna in mokra je ta ječa, prav kakor bi ti hudiči hoteli, naj Erazem v njej pri živem telesu segnije. Se tisti cigani, ki jih imajo zaprte, so v boljših ječah.

Kaj Erazma ni mogoče na kak način osvoboditi? je vprašal Magajna. Dokler bo pater Celestin gospodar v samostanu, ne bo Erazma izpuštil iz ječe in s pritožbami se nič ne opravi.

Ej, ko bi jaz vedel, kako Erazma spraviti iz ječe, bi bil to že zdavnaj storil, je dejal Laban. A posameznik ne more ničesar opraviti. Kmete bi lahko naščuval na punt, a ti se boje. Najsvetejšega. Sicer pa je samostan zdaj tako utrjen in je vedno toliko stražarjev doma, da bi tudi kmetje ničesar ne opravili.

Torej se da le z zvijačo kaj doseči.

Seveda! Samo z zvijačo! A povejte s kako zvijačo. Laban je bil tako jezen, da je kar ob mizo udaril. Že vse te tedne si belim glavo, kako bi Erazma spravil iz ječe, pa mi ne pride nič pametnega na misel. In prav zato sem prišel danes k vam, da mi svetujete.

Nastal je molk. Skozi zelenje, s katerim je bila lopa obrastla, se je prikradel svet zahajajočega solnca

in trepetal na belem krilu gospe Regine in na njenih rujavih lasih.

Stvar je treba dobro premisliti, Laban, predno se kaj stori. Veseli me pa, da si pripravljen pomagati. Oglasi se večkrat pri meni. Kar bo mogoče, storim vse, da rešiva Erazma.

III.

Med resnimi pogovori se je približal večer. Sele ko je zavlada veličastno globoka nočna tišina, se je odpravila družba proti Vrhniki. Magajna in Anica sta spremljala svoje goste, mesec pa jim je razsvetljeval pot. Kar samo ob sebi se je zgodilo, da sta Magajna in gospa Regina šla skupaj. Gospa Regina je bila okrog vratu ovila črn šal tako, da je bila v molčnem sijaju svetlega večera njena glava podobna cvetu, ki gleda iz vaze. Družba, ki je šla spredaj, je bila zgovorna in glasna, gospa Regina in Magajna pa si nista imela ničesar povedati.

Sele proti koncu pota se je gospa Regina nekoliko ustavila in polglasno rekla:

Nevarnega dela ste se lotili, gospod Magajna. Boj s papisti je težak in že marsikdo je moral plačati s krvjo in z življenjem, da se jim je uprl.

Vem, gospa, da imajo papisti večjo moč v rokah, kakor marsikateri cesar in kralj, ali potrebuje, da se njih moč razbije. Kdor je slep ali duševno tako slab, da ne uvideva koristi in potreba tega boja, naj ostane doma in nihče mu ne bo tega zameril. Kdor pa spoznava, za kaj gre, da se gre za srečo in bodočnost naroda in človeštva, ta ima odpri samo dve poti: ali mora služiti Rimu, ali se proti njemu vojskovati. Na strani stati in samo gledati, ne sme; to ni častno — in vsaj jaz tega ne morem.

Ali Vas sovražijo duhovniki in menihi prav posebno. Menda ker se Vas boje. Kdo ve, kaj se store, da bi Vas uničili.

Anton Magajna se je obrnil k gospej Regini. Čutil je iz njenih besedi trepte njene duše in v njenih tajinstvenih očeh čital bojazen njegove srca, da se mu kaj ne primeri. In tedaj ga je prešinila taka radost, kakor še nikdar v življenju in ki ga je tako prevzela, da mu je zmanjkalo sape. Potem pa je vzkliknil veselo in ponosno kakor fant, ko se vrača od vasovanja:

Naj se zgodi volja božja, gospa Regina, poguma si ne dam vzeti. Vsak je lahko ponosen, kogar papisti sovražijo in preganjajo. Sicer pa jaz nisem zrasel iz mehkih tal in pod gorkim solncem, nego na skalnatih tleh med dežjem in viharjem postal mož, in zato ne poznam strahu.

A življenje je kratko in zato se človek ne sme podajati v nevarnosti, je tiho pripomnila gospa Regina.

Življenje traja samo en trenutek, a ta trenutek zadostuje, da se ustvarijo dela večnega pomena. Lejte, gospa, tudi jaz poizkusim, da storim kaj takega. Ne hrepenim po slavi velikega vojskovodje, ne po plemiškem grbu, pomagati pa hočem pri zgradbi velikega poslopja, ki naj bo dom sreče in zadovoljstva in naj varuje rojake pred vsako krivico. Če pogledate po domovini, kaj vidite? Bedo, strašno bedo! Tu imate nekaj velikavev in bogatih duhovnikov, ki imajo pravico, da uživajo sadove dela vseh drugih ljudi in zapuščajo to pravico svojim otrokom ali cerkvi — na drugi strani pa vidite tisoče in tisoče, ki so rojeni v siromaštvu in v blatu, ki so zrasli v nevednosti in v praznoverstvu, ki delajo vse življenje kot živali in žive kakor psi. In ti, gospa Regina, so moji bratje, in tem moram pomagati. Če jih osvobodim iz duhovske sužnosti, sem storil dovolj, ker potem bodo imeli moč, da si sami izvojujejo pravico.

In ko je videl začuden pogled gospe Regine, je smehljalje pristavil:

Ali nikar ne mislite, da hočem to sam izvršiti. Le skromen pomočnik bom pri tem velikem delu, ki ga je začel Primož Trubar. Že če odprem novi veri vrata na Notranj-

sko, bom srečen in bom imel zavest, da sem izpolnil svojo dolžnost. Bistri velja moj boj in zmagal bom, če pridobim Vrhniko in Borovnico. Vem, da me čakajo še težki dnevi, velike bridkosti in morda tudi hudo trpljenje, ali svojega namena ne opustim. Davno sem že krenil z razhojenega pota, ki vodi samo k napajališču in h koritu.

Kaj je to provzročilo? Kdaj ste se odločili za to? je vprašala gospa Regina.

Treba je bilo več let, preden sem prišel od tega spoznanja. Že kot deček v Ljubljani sem imel priliko seznaniti se z novo vero in spoznati, da se je stara vera odvrnila od Kristusa in zapustila njegove nauke. Takrat je bil Primož Trubar, ta krasni junak, še kanonik stolne cerkve. On in njegov prijatelj kanonik Pavel Wiener sta oznanjala novo vero, ki pa je pravzaprav stara vera, ker se drži Kristusovih naukov. Tedaj je ljubljanski škof Urban Textor, ki je bil osební prijatelj Ignacija Loyole in je imel kot spovednik kralja Ferdinanda velik vpliv na dvoru, izposloval povelje, da je zapreti in kaznovati vse duhovnike, ki oznanjajo evangelije. Starega prostá Lenarta Mitlica so vrgli v ječo, ga odstavili in ker se ni hotel podvreči, ga izobčili. Generalnega vikarja Jurja Dragoliča in Pavla Wienerja so pahili v ječo in poleg teh še več drugih. Trubarja niso dobili. Mudil se je slučajno v Št. Jerneju in tam izvedel, kaj ga čaka. Trubar je pobegnil v Trst, v Ljubljani pa so ga odstavili od službe in jaz sem bil sam v stolni cerkvi in sem slišal, kako ga je škof Urban Textor izobčil in preklel. To je bil zame strašen dan in tedaj je v mojem srcu začelo kliti sovraštvo proti papistom.

Ali ste potem še kdaj videli Trubarja?

Videl sem ga in tudi govoril sem z njim. Prvič je to bilo l. 1561, ko so deželni stanovi imenovali Trubarja za deželnega propovednika. Tedaj sem bil jaz oskrbnik pri baronu Eckhu v Begunjah na Gorenjskem. Trubar se je vozil iz Nemčije v Ljubljano in jaz sem ga spremljal od Begunj naprej. Tega potovanja ne pozabim nikdar. In ta sprejem v Ljubljani!

Ali je bil slovesen? je vprašala gospa Regina.

Cez vse slovesen in presrečen. Še dan sem si zapomnil, dne 26. junija smo prišli v Št. Vid nad Ljubljano. Jaz sem jahal pred vozom, kar sem videl vse polno vozov, v katerih so sedele ljubljanske gospe in mnogo ljubljanskih meščanov na konjih. Mestni svetovalec Luka Cvekelj je prvi spoznal Trubarja, a ko mu je segel v roko, tedaj so začeli gospodje vihteti klobuke, gospe so mahale z robci in do nebes so morali slišati veselo klicanje: Vivat Trubar! In potem šele v Ljubljani! Vse je bilo pokonci. Trubar je moral kar bežati, kajti vsak mu je hotel poljubiti roko.

In kdaj ste drugič govorili s Trubarjem?

Leta 1565, ko je moral zapustiti svojo domovino. Novi ljubljanski škof Peter Seebach je tožaril Trubarja na vse strani in prošil pri cesarju, naj da brez vsake preiskave Trubarja in njegove pomočnike zapreti. Deželni stanovi so to preprečili in dosegli, da se je začela preiskava proti škofu, ali čim je umrl cesar Ferdinand in je fanatični nadvojvoda Karol prevzel vladu v Notranji Avstriji, se je koj začel boj proti Trubarju in vsem protestantom in Trubar je bil pregnan iz svoje domovine, pregnan za vedno. Med tistimi, ki so ga spremlili do tirolske meje, sem bil tudi jaz. Trubarjevi nauki so mi ostali v srcu — po njih se hočem ravnati.

In če Vas nadvojvoda požene v prognanstvo?

Jaz se mu ne uklonim.

Družba je bila prišla do Vrhnike in treba se je bilo ločiti.

Lahko noč! je donelo z vseh ust in vsi so si segli v roke. Gospa Regina pa je, podavši Magajni svojo vročo in tresočo se roko, tiho dostavila: In nikar ne pozabite, kaj sem Vam rekla! Človek naj se ne

podaja v nevarnosti, ker le dokler je svoboden in živ, zamore biti koristen.

Ali zaradi nevarnosti se človek ne sme izogibati potrebnemu delu, je odgovoril Anton Magajna, držeč gospe Regino za roko tako, kakor da je hdkdar več ne izpusti. Tudi če pridem ob svobodo in življenje, moje delo vendar ne bo brez koristi. Vihar se pripravlja na Kranjskem, krasen, mogočen vihar, kakor ga še ni bilo. Pozdravljen bodi ta vihar, pozdravljene te strele, ki bodo treskale po slovenski zemlji, ki očistijo zrak in ustvarijo novo srečo. In jaz naj bi tičal za pečjo. Vidite, gospa Regina, tudi če podere strela vrh gore stoječo jelko, gozd ostane vendar in razklana in vzgana jelka zapusti seme, iz katerega zrastejo nova drevesa. Tako mislim jaz o nevarnostih, ki me čakajo, in zato, gospa Regina, pojdem svojo pot, tudi če me zadene ista usoda kot jelko vrh gore. Ali toplo mi je danes pri srcu, gospa Regina, tako toplo kakor še nikdar, ker ste zame v skrbeh, ker vidim, da vam nisem več tujec.

Plaho in naglo mu je Regina odtegnila svojo roko, v njenih očeh je za trenutek ugasnil ves sijaj in Magajno je zadel tako žalosten pogled, da se ni upal nobene besede več izpregovoriti.

Družba se je končno razšla. Magajna in njegova sestra sta se vrnila na Verd, ostali pa proti svojim domovanjem.

Ko pa so bili moški sami med sabo, so začeli stikati glave in si z veliko važnostjo pripovedovati, kaj so spotoma vse opazili.

Za roko jo je držal, je pripovedoval bogati trgovec Skočir. Prav natančno sem to videl. Da, dolgo jo je držal, in stiskal jo je, da bi bil kmalu jaz zavilil.

Saj pravim vedno: žensko srce je kakor romarski voz, na katerem se zmerom se za enega prostora dobi, se je oglasil debeli tržan Kričaj, ki je veljal za velikega lahkoživca in se rad ponašal, da ženskega spola nihče tako ne pozna kot on. Enemu samemu moškemu ne bo nobena žena vse življenje zvesta.

Res je! A kaj hočemo, je zdihoval Skočir, ki ni hotel zaostati za Kričajem, je že tako, da žena ne more ostati brez ljubimca. Časih se zgodi, da postane lastni mož ta ljubimec in potem je zakon srečen, ali navadno je tako, da je za srečen zakon treba treh oseb.

Kot zadnji se je oglasil sanjavi zasebnik Zmrzan.

Tudi jaz imam svoje skušnje in rečem Vama, nikar ne sodimo, da ne bomo sojeni. Ljubezen je le najpametnejša stvar na svetu, čeprav jo zasmehujejo kot neumnost, zakaj popolnoma srečen je človek vendar samo tedaj kadar ljubi.

In melanholično kimaje s svojo sivo glavo, se je mož ločil od svojih odhajajočih tovarišev.

(Dalje prihodnje.)

Razmotrivanje proletarca.

Odkod prihajamo, kam pojdemo? Ali je svet nastal po večnih naravnih zakonih, ali je to delo po načrtu kakega višjega, velemodrega bitja?

Razvoj današnje vede je že tako velik, da le taki ljudje iščejo rešitev zagonetke o stvarjenju sveta v religiji, ki so duševno omejeni, ali pa da niso imeli prilike čitati znanstvenih knjig o razvoju sveta, rastlinstva, živih bitij itd.

Neko jasno noč, ko je nebo posuto z svetlimi zvezdami se sprehajata po travniku dva bitja. Eno bitje je duhovnik, drugo pa otrok v starosti 12 let, ki se vsled svoje radovednosti zanima za vsaki pojav v naravi. Otrok bode izpraševal duhovnika o neskončnosti neba. Ali duhovnik mu bode na kratko odgovoril, da je vse to le delo velemodrega višjega bitja, ki s svojo modrostjo vlada neskončni vsemir. Povedal mu bode tudi, da to višje bitje vse dobro plačuje, vse hudo pa kaznuje. Ta stvarnik vsega lepega na svetu, ta voditelj človeške volje je, bog.

Sedaj se pa pridruži duhovniku in otroku neka tretja oseba. Ta oseba je brezverec, svobodomislec in materialist. Tudi on poseže v razgovor in pove otroku, da je red, ki vlada v naravi le posledica sil, ki so v vsemiru samem. Vsled tega se vname živ razgovor med duhovnikom in svobodomislecem. Po kratkem razgovoru, ki je duhovnik premagan, in zakaj?

Dokazi za naravni zakon, ki vlada vse stvari in varuje enakomerno samovlado vsacega bitja, in vzajemno odvisnost ali solidarnost in harmonijo v celoti dokazuje, so tako prepričavljivi, da jih ne more ovreči tudi najbolj štirinast teolog.

Teologi se navadno skrivajo za temi zavitiimi stavki: "Imamo naravni zakon, kateremu se svetovi v vsemiru pokoravajo. Ali kdor priznava zakon, mora priznati tudi zakonodajalca. Ker mora imeti zakonodajalec višjo moč, kakor sile, katere on vlada, zatoraj je tu višji zakonodajalec."

Zviti zofisti skušajo mej zakoni, ki vladajo materijo in človeškimi zakoni najti nekako sorodstvo. Njih zaključki se glase navadno: Zakoni, ki vladajo človeštvo, priznajo navzočnost zakonodajalca. Vsled tega so tudi potrebni zakoni, ki vladajo zvezde in planete, potreben je tudi zakonodajalec, ki je bil že prej tukaj, predno so nastale zvezde in planete.

Tako tolmačenje je pa popolnoma napačno. Naravni zakoni nimajo s človeškimi nobene zveze. Naravni zakon je že obstal, ko sploh še živega bitja ni bilo na zemlji. In vé se tudi dandanes, če vprav bi človeški rod danes zginitil z zemlje, da bi se zemeljsko oblo še tisoč in tisoč let sukalo okoli solnca.

Človeški zakon se lahko razteza le na ljudi, katerega izdelujejo in prenašajo le ljudje. Naravni zakon je pa večin in nespremljiv. Človeški zakoni se čestokrat v protislovju druz z drugim. Naravni zakoni ne poznajo kršenja zakona. Vsako kršenje naravnega zakona bi bil čudež. A dokazano je, da čudežev ni na svetu. Človeški zakon se lahko prelomi. To nam potrjujejo policaji, orožniki in sodišča, ki so tu, da lov in kaznujejo ljudi, ki so grešili proti naravnim zakonom.

Kdo je ustvaril materijo? To uprašanje si lahko stavi, ako človek lahko dokaže začetek materije. Ali učenjaki so dokazali, da je tak dokaz nemogoč. Torej je neumno, ako iščemo zavetja pri domnevanjih, katerim smo dodali neko važnos, ki ni potrebna. Materija je povsod, je večna in nerazrušljiva. Vzemimo si kos materije in pričnimo jo deliti. Ali bomo lahko dosegli zadnjo mejo delitve? Ne! Z drobnogledom bomo lahko videli vedno manjše in manjše kosce materije. Vzemimo nasprotno! Vzemimo si kos materije, mislimo si drugi večji kos in tako naprej. In izerpajmo pri tem računu vse naše matematiške pojmove, a velikosti materije vendar ne bomo določili. Ako n. pr. pravimo snov se pričinja pri A ali B ne bomo našli.

Torej naravni zakon je večin in nespremljiv, materija je večna, nerazrušljiva in neskončna, vse drugo so bajke, s katerimi prefrigrani ljudje strašijo druge, da v brezdelnosti žive na njih stroške.

Ljudec Josip.

Nad 30 let se je obnašal
Dr. RICHTERJEV
SVETOVNI PRINOVLJENI
"SIDRO"
Pain Expeller
kot najboljši lek zoper
**REUMATIZEM,
POKOSTNICO,
PODAGRO itd.**
in razne reumatične
neprilike.
SATO: 25ct. in 50ct. v vseh lekarnah
ali pri
F. A. Richter & Co.
215 Pearl Street,
New York.

K razmotrivanju proletarca.

V januarju 1905.

Na opombo uredništva, da je sodr. Logačan v 3. št. t. l. priobčil članek "Razmotrivanje proletarca" s tem namenom, da prično sodrugi diskuzijo o občni stavki, se mi vidi nmiestno, tozadevno navesti nekoliko mojih nazorov.

Objednem pozovem pa tudi druge sodruge, da prično tozadevno diskuzijo, naj se z mojim misljenjem strinjajo ali ne. Do praktičnega rezultata je še vedno vodila diskuzija. O vsaki zadevi se izumi kaj praktičnega, čimur mora staro podležiti.

Sodr. Logačan piše v svojem članku, da so različna pota in sredstva po katerih in s katerimi misli organizirani proletarijat strmoglaviti današnjo družbo. Jaz pa trdim, da je ena pot prava, da je eno sredstvo sigurno, ki mora proletarijat dovesti do določenega cilja. In to je pot "občne stavke". Vse druga pota smatram jaz le za steze in ovinke, ki vodijo iz prave poti v nasprotno stran, ali pa daleč po pustinja naokoli. Zopet neko drugo pot pa smatram za domišljijo neodločnih sodrugov, ki se niso prepričali za bodočnost, ali pa tacihi, ki nočejo čakati gotovega časa, ki so vsaki trenutek pripravljeni darovati svoje življenje za človeštvo.

Neodločnim sodrugom smatram dotične, ki slepo verujejo v volilne listek, se imenujejo socialiste, se zanašajo na zmago socializma in osvobodjenje proletarijata potom volitev, in mislijo, če oddajo svoje glasove za soc. kandidata, da so že dovelj storili za strmoglavljenje današnje družbe. Kako se potem volitev izvojujejo zmage, nam kaže jasno volitev guvernerja v Coloradi. Ako bi Peabody-a končno ne ostavili njegovi lastni pristaši, bi bil on še danes neomejen gospodar v Coloradi — vzlic 20,000 glasov večine. Ker so podjetniki uvideli, da jim preti meščansko vojna, ob jednem pa le malo zgube s svojim ljubljencem Peabodyem, so dovolili, da je bil proglašen guvernerjem demokrat Adams. Vse drugače bi pa nastopili kapitalisti, ako bi se jim šlo za vse, za preosnovo človeške družbe.

Iz Nemčije dan za dnevom prihajajo poročila o trpinčenju vojakov, da si je bilo pri zadnjih volitvah oddanih 3 milijone glasov za socialne demokrate. Ali nemška vlada nima respektu pred temi milijoni glasov? Gotovo ne!

Končne rešitve nam ni pričakovati v volilnem listku. Ker pa pri volitvah kapitalisti in njih plačani agentje najbolj sleparijo delavno ljudstvo, je tudi socialistov dolžnost nastopiti, da se radi nastavljenih kandidatov ne pridruži zopet drugi stranki, in da ljudstvo spozna golo resnico o namenih današnjih izkoriščevalcev.

Pravemu delavskemu gibanju so pa volilne borbe več v škodo, kakor v korist, ker delavci po oddaji glasovnic navadno denejo roke navskriž in mirno pričakujejo družih volitev.

Oni, ki težko čakajo razvoj za končno zmago delavstva in ki so pripravljeni vsaki čas žrtvovati se, smatrajo za najboljše agitacijsko sredstvo revolucioniranje duhov.

Ta pot je dolgo veljal za najboljši in najkrajši pot. V resnici je pa ta način osvobođenja najnegotovnejši in najgrozovitejši. Mnogokrat se je že proletarijat žrtvoval na barikadah, tudi pridobil lepe zmage, ali še vedno je nastopila reakcija za takimi zmagami. V splošni razburjenosti so se dogajala grozodejstva, pred katerimi je človeka kar groza. Ako vpoštevamo sočutnost današnjega izobaženega proletarijata, ki zametuje vsako prolivanje človeške krvi, si ne morem domisljati, da bi se proletarijat kar čez noč spremenil v krvoločne zveri in pričel moriti in požigati. Res je, da današnji tirani ne zaslužijo drugega nego smrt. Ali da bi velikodušni proletarijat zvršil nad njim obsodbo, je nemogoče misliti, ker je zavedni

proletarijat nasprotnik vsake smrtni obsodbe. In če bi kedaj proletarijat segel po jedrnatih sredstvih, morala bi biti to že skrajna razburjenost. V taki razburjenosti je pa sploh nemogoče urediti in preosnovati človeško družbo.

Torej tudi revolucioniranje duhov in boj na barikadah je po mojih mislih nekaj neločnega in neizvedljivega za v splošno dobro.

Jaz sploh menim, da prvotni socialistični misleci niso nikdar resno mislili, da se bode delavstvo osvobodilo današnjega suženjstva z volilnim listkom ali pa z bodalom v roci na barikadah. Že pred 15. leti so socialisti na zborovanju v Parizu določili kot delavski praznik 1. majnik. Ta praznik niso radi tega določili, da bi krasili Marijino podobu za časa "šmarnc", tudi radi tega ne, da bi častili kakega svetnika, ki je poznal bolj leno življenje, kakor dandanes delavci. Socialisti so ustanovili ta praznik, da kapitalistom in vsem drugim zajedavcem v človeški družbi pokažejo, kako ogromna je dalvska moč. Pisatelj, ki je napisal pomembne besede delavcem: vsa kolesa mirujejo, ako je to tvoja čvrsta volja, je imel brezdvomno občno stavko v mislih.

Ako bi kapitalisti ne videli 1. majnika, delavskem prazniku predpodo, v čije znamenji se bode za nje zvršil osodepoln preobrat, bi kapitalisti ne nasprotevali praznovanju prvega majnika.

Vlada Zdr. drž. je delavcem sama ponudila praznik — "Labor day", kojega še sedaj povspešuje z namenom, da škoduje 1. majniku.

V Rimu ne bodo nikdar toliko praznikov razglasili, da bi jih vlada v Avstriji ali Španiji prepovedala praznovati delavcem. Ali kljub prepovedi s strani vlade, je umelo delavstvo pridobiti si vsaj deloma praznovanje 1. majnika. Seve je boj za 1. majnik že zahteval ogromnih žrtev.

Da je občna stavka povsem praktična za strmoglavljenje današnje družbe je razvidno iz tega, ker se lahko povsem premišljeno začne.

Pri občni stavki še misliti ni treba na nasilni preobrat z orožjem v roci. Živež se vzame, kjer se ga dobi. Za slučaj, da bi tudi žene stavkale in ne hotele pripravljati jedil možem, si bodo ista slednji tudi sami preskrbeli. Proletarci so tako vsega vajeni. Žene bi v tacem slučaju tudi skrbale zase. Skrb za otroke je pa narava že tako globoko vcepila ženskam, da bi bilo tudi za iste preskrbljeno. Proletarcem, delavcem sploh se ni ničesar bati. Tovorni konj je tudi navajen prejemati hrano le iz jaslji. Če pa konja poženemo na plano, pa tudi lakote ne bode poginil. To je moj odgovor na uprašanje nekega sodruga, kaj bodedmo jedli takoj drugi dan po občni stavki.

Nam, delavcem, ki se ne strašimo dela, bi bilo lahko. Tako bi bilo vsaj prve dni. Ako bi stavka trajala dlje časa, bi delavci pričeli izdelavati blago v toliko, v kolikor ga potrebujejo.

Seve bi sedaj kapitalisti zahtevali blago zase. Delavci bi pa te trote v človeški družbi zavrnili: "Mi smo blago izdelali, mi ga hočemo tudi uporabiti."

Kapitalist bi pa odgovoril: "Saj vam plačam delo, dajte blago meni."

Delavci bi ga zavrnili: "Le obdrži denar, kar mi potrebujemo, si lahko izdelamo brez denarja. Ako pa hočeš blago, se pa nauči izdelavati ga. Mej nami ni več prostora za goljufe, sleparje, tatove in lenuhe, ki bi radi živeli o naših žuljih."

To naj bi bila posledica občne stavke. L. Premogar.

Slovenci v Lorainu in okolici pozor!

Dne 5. febr. t. l. ob 2 uri popolu dne bode v prostorih g. Verbanka ustanovni shod podpornega društva S. N. P. J.

Slovenci, vdeležite se shoda v mnogobrojnem številu, bodede vsaj uvideli, da bode novo ustanovljeno društvo v vsakem oziru koristnosno posebno za delavski stan.

Ustopenina je sedaj še majhna.

Odbor.

Poskusite

najboljše unijske
A-B-X-Lent in
Criterion smodko
katere izdeluje
H. F. Aring

916 Payne Ave. Cleveland, O.
Postrežba točna. Cene nizke.

Društvene vesti.

Društvo "Slavija" št. 1. S. N. P. J. v Chicagu, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Naročni dvorani na 587 S. Centre Ave.
John Duller, tajnik,
12 W. 25th St., Chicago, Ill.

Bratsko društvo "Triglav" št. 2. "S. N. P. J." v La Salle, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih brata M. K. V to društvo vstopi lahko vsak Slovan ne glede na veroizpovedanje in politično prepričanje.

D. Badovinatz, tajnik.

Društvo "Adrija" št. 3. "S. N. P. J." v Johnstown, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. K mnogobrojnemu vstopu v omenjeno društvo vabi

Odbor.

Društvo "Bratstvo" št. 4 S. N. P. J. v Steel, O., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih brata Karola Dernač v Steel, O.

Društvo "Naprej" št. 5 S. N. P. J. v Clevelandu ima svoje redne mesečne seje vsak prvi četrtek zvečer v mesecu v društvenih prostorih na 1778 St. Clair Str., Cleveland, O.

Društvo "Bratstvo" št. 6 S. N. P. J. v Morgan, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v prostorih brata Frank Miklavčiča na Sygen. V mnogobrojnem vstopu k omenjenemu društvu vabi

Odbor.

Društvo "Bratoljub" št. 7. S. N. P. J. v Claridge, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani nemške zveze. Sodelujoči se vabijo v društvo.

Društvo "Defavec" št. 8. S. N. P. J. v So. Chicago, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v društvenih prostorih brata Jak. Tisola, 9049 Greenbay Ave.

Slovensko narodno bratsko podporno društvo "Bratstvo 'laprej" št. 9 "S. N. P. J.", v Yale, Kans., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu. K mnogobrojnemu vstopu v člo društvo vabi uljudn

Odbor.

Društvo "Trdnjava" št. 10 "S. N. P. J.", v Rock Springs, Wyo., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. K mnogobrojnemu vstopu v omenjenem društvu vabi najuljudneje

Odbor.

Bratsko društvo "Sokol" št. 11 spadajoče v "S. N. P. J.", v Roslyn, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu. Za vstop v društvo se vabijo vsi Slovani v Roslynu in okolici.

Odbor.

Društvo "Edinost" št. 12 "S. N. P. J.", v Murray, Utah, ima svoje redne mesečne seje vsako prvo sredo po 8 v mesecu v društvenih prostorih.

M. Zugel, tajnik.

Društvo "Edinost" št. 13 "S. N. P. J.", v Whelling Creek, O., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. K mnogobrojnemu vstopu v društvo vabi uljudno

Odbor.

Društvo "Sloga" št. 14 "S. N. P. J." ima vsako prvo nedeljo v mesecu svoje mesečne seje v Jerobovi dvorani, na 10 ulici. Waukegan, Ill.

Društvo "Zarja" št. 15 "S. N. P. J.", v Ravensdale, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo in poslednjo nedeljo v mesecu ob 9 uri dopoldne v prostorih brata Frank Grošelj na Ravensdale, Wash.

Jos. Kožuh, tajnik.

Društvo "Sloga" št. 16. "S. N. P. J." v Milwaukee, Wis., ima svoje mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu. Fran Budna, tajnik.

ALIK AŠLJATE?

Vsak kašelj in prehlad je nevaren! Pljučnica, vrtica, gripa, hrupa, jetika, vse se pričenja s prehladom!

Vživajte

Sever balzam 1 pljuča ob času!

Ozdravi kašelj, zabrani pljučnico in odstrani dušljivi ali oslovski kašelj. Cena 25 in 50c.

"Vaš balzam za pljuča je presegel vsa naša pričakovanja, kajti moja soproga je docela nehala kašljati kmalu potem ko ga je pričela rabiti. Ko bi bil dobil to zdravilo prej, bi ji ne bilo treba toliko časa trpeti. Priporočam ta lek vsakomur, ker sem prepričan, da bo vselej pomagal."

JOS. LANGER.
Hazen, Ark.

Ali ste trudni.

Ako postanete prehitro utrujeni in čutite, da izgubljate moč, storiti vam je treba le eno samo stvar, in to je, da vzamete

Severov balzam življenja!

Ta čudoviti krepilec za moške in ženske ojači vse življenske moči telesa. Cena 75c.

Čista kri

pomeni moč in zdravje ter moško in žensko lepoto. Je li vaš obraz omadeževan po spuščajih, tedaj vzemite

Severov kričistilec

takoj in izženite vso nečistot iz svoje krvi. Severov kričistilec vam bo spet podelil moč in zdravje. Cena \$1.00.

Bolesti v členih.

Ali vas boli hrbet? So-li vaša pleča slabotna? Imate-li bolečine v členih in udih?

Severovo olje sv. Gotharda

odstrani bolečine in jih ozdravi. In to je namreč njegov namen. Cena 50c.

Dobro prebavljanje.

Ne samo udobnost in radost življenja ampak tudi uspeh življenja ter življenje samo odvisi od dobrega prebavljanja.

Severova želodčna grenčica

bo ozdravila vsake vrste neprebavljivost in dispepsijo, tudi najbolj zastarelo in najbolj opasno. Ista je že staro zdravilo, a še vedno zanesljivo. Cena 50c. in \$1.00.

Na prodaj v lekarnah. Zdravniški nasveti zastoj.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
683 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

"Glas Svobode" izide vsaki petek
in velja za AMERIKO:

za celo leto\$1.50

za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo letokron 40

za pol letakron 5

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.Naslov za dopise in pošiljave je
slednji:**"Glas Svobode"**

683 LOOMIS ST. CHICAGO, ILL.

Dopisi.

Iz premogarskega okraja.

V januariju 1905.

Beseda daje povod nadaljnjemu
govoru, pričetek dela človeka, veže
človeka k delovanju, pričetek raz-
mišljanja sili vedno naprej. Nas-
protno je z nazadovanjem.Ko sem v zadnjem dopisu omenil
napredek slovenskih delavcev v A-
meriki, napredek minolega leta, sem
omenil poleg drugega tudi ustano-
vitev podpirne jednote. Na moj
izraz, da prav v njej ne vidim soci-
jalnega napredka, sem dobil opom-
bo, naj z dokazi podprem svoje tr-
ditve.Jaz sem sicer na istem mestu pri-
znal, da smo z ustanovitvijo jednote
našim nasprotnikom odvzeli vsaj
nekoliko gospodarskih moči in po-
stali neodvisni v gospodarskih za-
devah.Ako ne vidim vprav v jednotah
velikanskega socialnega napredka,
če tudi so iste ustanovljene na svo-
bodomiselni podlagi, je treba neko-
liko globlje pogledati v svetovno
delavsko gibanje.Vsakomur je znano, da morajo
biti delavci zavarovani zoper bole-
zen, starost, onemoglost, za vdove
in sirote.V Zdr. drž. so delavci v smislu
svobode segli po svojevolni
lastni pomoči in si ustanovili pod-
porna društva, katera so potem
združili v jednote. Temu gibanju
so takoj v začetku stali na čelu far-
ji. Oni se niso trudili delavce zdru-
žiti v podpornih društvih, iz ljubez-
ni do njih, marveč, da so jih dobili
pod svojo pest in da so oprostili po-
sestnike rogov, tvornic, železnice,
sploh posestnike vseh izkoriščeval-
nih podjetij oskrbe za bolne, stare,
onemogle delavce, njih vdov in si-
rot. Ker je ta navada, delavce za-
varovati v podpornih društvih, v
kratkem postala tukaj običajna, so
bili tudi svobodni delavci prisiljeni
snovati svoja lastna podpora-
na društva in jednote, ker drugače
bi ostali brez podpore v slučajih
nezgode; farji bi pa delali v svojih
postojankah kakor volk v ovčaku.Da je moda podpiranja v slučajih
nezgode po podpornih društvih po-
vsem nelogična je lahko razumeti,
če pogledamo druge države.Na Francozkem in v Nemčiji se
ni treba delavcem zavarovati proti
nezgodam v svojih lastnih društvih,
ker so potom svojih organizacij pri-
silili državo, da je vzela to oskrbo
v svoje roke. Delavec prispeva le
mali delež, drugi delež mora pa pri-
spevati podjetnik, za katerega dela-
vec dela.Tudi v Avstriji obstoje že rudar-
ske bratovske skladnice, bolnišne
blagajne, zavarovanje proti nezgo-
dam, na pošti, železnicah pa tudi
zavarovanje za starost in onemog-
lost. In vprav sedaj se izdeluje v
Avstriji zakon za splošno zavaro-
vanje v vseh slučajih.Ker se le v splošnem zavarovanju
zrealizirajo socialistične zahteve, v za-
varovanju h kateremu prispevajo
delavci le majhne deleže, druge pa
država in podjetniki, sem torej o-
pravičen reči, da današnje jednote
v Zdr. drž. niso ustanovljene napodlagi pravega socialnega napred-
ka in magari, če so tudi ustanovlje-
ne na svobodni podlagi.V slučajih nezgode naj skrbi za
delavca država ali pa podjetnik, za
katerega je delavec delal. Da so pa
jednote jez socialnemu gibanju pa
dokazuje to, da farji vseh ver pov-
spešujejo razvoj in ustanovljenje
jednot. Mislim, da mi ni treba še
tukaj posebej dokazovati, da so far-
ji navadni zavezniki tiranov, kapi-
talistov in izkoriščevalcev.Po vseh vojaških državah vsta-
novljajo družbe "rdečega križa",
katere so čestokrat s strani vojaštva
navdušeno pozdravljene, s strani
vsake vlade pa podpirane.Rusi kakor Japonci imajo po eno
slično družbo, vendar pa ne misli
ne ena, ne druga država, da bi
družba "rdečega križa" izvajala
zmago. Njih naloga je le obne-
mogle podpirati s hrano, obvezati
ranjence, mrlče pokopavati itd.
Zmago carju in mikadu izvajevati
pa preostaja le hramim voljakom.Na svobodni podlagi ustanov-
ljene podpirne jednote zamo-
rem v socialnem boju le toliko vpo-
števati, kakor v krvavi bitki družba
"rdečega križa". Namen jednote
je v socialnem boju obnemogle
delavce podpirati, skrbeti za njih
vdove in sirote itd. Zmago na so-
cijalnem polju za splošno osvobodit-
ev narodov pa preostane izvoje-
vati izključno le socialistom in
anarhistom.Poleg navedenega še omenjam,
da je potrebna zaslonba v social-
nem boju, da potrebujemo pomoč in
podporo v boleznih ali slučajih nezgo-
de ali smrti. To pa dosežemo, ako
vstopimo v svobodni jednote.Vred tega tudi jaz priporočam
vsem rojakom, ki so potrebni ka-
keršnikoli zavarovanja, da vstopijo
v jednote, ki je svobodni, da se
ne vpišujejo v društva, ki so
združena pod zastavo črne jednote.
Ustanovljajte društva del. "rdeče-
ga križa" in se združite v S. N. P.
J., ki nima namena, ovirati vas v
boju za boljšo bodočnost.Toliko v odgovor na opomin, za-
kak ne vidim v jednoti velicega so-
cijalnega napredka.

S. Kavčič.

Claridge, Pa.

26. januarija 1905.

Se ni dolgo, ko sta se dva rojaka
srečala na ulici in pričela ta le raz-
govor:

"Kam, kam, Janez?"

"Živijo, Andrej!"

Andrej: "Kako gre "kšeft", do-
bro ali slabo?"Janez: "E, eh, slabo! Že tako je
bilo slabo, sedaj sem se pa še po-
škodoval na nogi, da delati ne mo-
rem! Hudič, naj vzame vse..."Andrej: "Kaj boš klel, to ne po-
maga nič. Ali si član kacega pod-
pornega društva?"Janez: "Nisem! Ravno kar sem
se hotel zapisati v novo društvo
"Bratoljub" S. N. P. J., kar me je
doleta ta nesreča."Andrej: "Ne, tja pa nikar ne ho-
di. Nekdo mi je rekel (se skloni in
mu zašepeta ime na uho) da sta
dva društva v Claridge hvalevred-
na, tretje pa ne, ker ni podpora go-
tova."Janez: "Beži no! Ako boš tisto
šemo poslušal kateri se že možgani
suše, boš daleč prišel. Ali veš, ko-
liko jih je ta podrepanik predlansko
leto spravil ob kruh?"Andrej: "Vem, vem! Saj tudi na
njegovo besedičenje ne dam nič.
Ako bi bila resnica, kar je ta šema
pripovedovala, potem bi "Brato-
ljub" in S. N. P. Jednota tako ne
napredovala. "Bratoljub" je sploh
najmočnejše društvo v Claridge."Janez: "No, sedaj vidiš sam.
Ako bi bilo društvo slabo, bi ne
vspevalo tako ogromno."

Andrej: "Da res je tako."

Janez: "Magari, če tisti kapi-
taličen hlapec iz kože skoči, mi bo-
demo napredovali, ker smo zidali
na dobro podlago."Andrej: "Tudi jaz uvidevam to,
in vsakomur bodem od sedaj pripo-
ročal vaše društvo. Mudi se mi.
Oprosti! Druigkrat se bodeva po-
govorila kaj podrobno. Na sviden-
je!"

Janez: "Zdravstvuj!"

Opazovalec.

Milwaukee, Wis.

Krist pravi: Pohujšanje mora
priti, ali gorje tistemu po katerem
pohujšanje pride!Gospod Lojzek gotovo vé, kdo je
zanesel največje pohujšanje mej
Slovence v Milwaukee. Vprašajte
ga. Morda pove, kako je zegnana
roka tipala Evina jabolka na Wal-
nut cesti, če so že zrela. Mogoče
tudi pove, kako je zeganec odpra-
vil brata svoje kuharice s petimi
centi, da bi ga fajmoštrovka ne za-
pustila, ker bi bil to hud udarec za
njo. Fajmoštrovka je absolutno
potrebna pri hiši, da vse pogospo-
dinji. To že vrabci čivkajo po stre-
hah. Pa zakaj bi ne? Saj jim je
Lojzek sam povedal.Ne trdim, da so naš nebeski agent
hudobni. Naš "gaspud" imajo le
smolo, dostikrat pravo "sušarsko"
smolo, kar dokazuje ta le dogodek.Dne 17. jan. t. l. so se prišli naš
božji (?) namestnik zabavati med
vesele ovčice. Kar zapazi njih bi-
stro oko mej krotkimi ovčicami pa-
duvanskega kostruna. Poskusili so
ga na licu mesta "panat". A glej
ga spaka! Kostrun se ni zmenil za
zegnano "pananje", ampak je lju-
beznivega "gaspuda" Lojzka prav
pošteno obutal brez rogov. "Gas-
pud" skrivnostno sladkogoljenosti
so vseeno izkali rogove pri kostrunu.
Ustavili so ga pri vratih in mu lju-
beznivo rekli: "Eden je zoper mene.
Jaz bi ga kar zdrobil, toda jaz sem
duhoven."Ali nepoboljšljivi kostrun je zo-
pet tako močno trkuil našega hiva-
rednega "gaspuda", da se jim ni
ljubilo več dražiti ga. Zapustili so
ga in odšli so po svojih najljubših
opravkih — v bližino nežnega spola.
Dasiravno "gaspud" niso pomoreli,
vendar so se jih ogibale ovčice, ker
so bili obsedeni po pivovem duhu,
ki je večkrat silil na svitlo. Pri hu-
dih naskokih je celo kričal: uk, uk...
Slednji so se "gaspud" dolgo-
časili v gostilni in ostavili so jo.A zunaj jih je zadela še večja ne-
sreča. Zemlja je pričela, ker je bila
pijana, v nje skakati. Na prošnjo
"gaspudove" spremeljevalke so ne-
kateri možje priskočili "gaspudu"
na pomoč, da ga ni zemlja preveč
zdelala. Odvedli so ga v voz pou-
lične železnice, ki je ga srečno pri-
peljala v naročaj njegove baskinje.
— Zadnje nedeljo pa očenaš za vse
mlačne, hudobne in poredne kristja-
ne. Tableau!

Tako je bilo.

Hudodelstva in zločini.Po kazenskem zakoniku, katerega
si je današnja človeška družba izde-
lala sebi v korist, imamo toliko raz-
ličnih vrst zločinov, da človek nevé,
kje se zločin pričinja in kje pre-
neha.Poleg kazenskih zakonov imamo
pa še druge zakone, katere se vsaki
dan krši, katere današnja meščan-
ska družba noče pripoznati veljav-
nim, dasi je njih veljavnost očitna.
In ta zakon se imenuje zakon
narave.Kakšno protislovje! Kar nam je
narava podala kot večni svoj zakon,
to skušajo tvorničarji zakonov s ti-
soč paragrafi označiti nezakonitim
in skušajo spolnjevanje naravnega
zakona preprečiti z raznimi kaznimi,
dolgoletno ječo ali pa še celo s
smrtjo.Tisti, ki nas preganjajo s kazen-
skimi paragrafi kot prekucuhe, so
sami največji prekucuhi, ker se upi-
rajo naravnim zakonom. To kar
si pripisujejo po zakonu narave
kot pravico in resnico, to oni za-
metujejo s svojimi kazenskimi pa-
ragrafi. Oni ki nam predbacivajo
silo, sami s silo vzdržujejo današnji
krivični družabni sistem. Nikakor
naj ne mislijo gospodje, ki zagovar-
jajo današnje krivice, da polemizu-
jem z njimi. Ne! Jaz govorim tla-
čenim in zatiranim, da spoznajo, da
imamo pravico poslužiti se vseh
sredstev, katere nam daje naravni
zakon, v boju za osvoboditev trpeče-
ga človeštva.Naša prva in poglavitna zahteva
je: Pravica do življenja. In to za-
htevo nam podpira jasno in določno
naravni zakon.Kakšnih vrazjih sredstev se po-
služujejo kapitalistični zakonodajal-
ci, da vničujejo to pravico? K ne-broju kazenskih paragrafov pride-
vajo vsaki dan druge, poleg pa na-
stavlajo tisoče morilcev in biričev,
ki nas spominjajo na srednjeveške
roparske viteze in tolovaje. Ti
ljudje so tu, da branijo sistem, ki
je v protislovju z zakonom narave.
Ako bi vsak človek to imel, kar za
življenje potrebuje, čemu bi potem
potrebovali to tolpo uniformiranih
in neuniformiranih morilcev in bi-
ričev. Ti ljudje so le dandanes po-
trebni, ker je sistem v navadi, v ka-
terem se sme postavnim potom oro-
pati drugega človeka in ker se boje,
da bi oropan človek zahteval svoj
imetek nazaj.Delavci so že zdavnej spoznali,
koliko so današnji kazenski para-
grafi vredni za nje. Delavci so tudi
uvideli, kje so pravcati zločinci, kje
naj iščejo pristne zločine. Vprav
radi tega tudi lahko opazimo, kako
mogočnejši izdelujejo paragraf za
paragrafom, da bi si utrdili svojo
moč, da bi se obdržali v sedlu. Naj
izdelujejo in krpažo te paragrafe ka-
kor hočejo, pomagalo jim ne bode
nič. Sistem, ki je sezidan na zločin-
skem temelju se bode in se mora
zrušiti.To vedo tudi zakoniti roparji, ra-
di tega skušajo tudi z reformami
obdržati današnji sistem. Pregovor
"hudodelce se boji pravice" je vprav
tu na svojem mestu. Ko so izrabili
že vsa najpodlejša in brutalnejša
sredstva, skušajo sedaj zavedno
ljudstvo z hinavščino zazibati v
brezskrbno spanje. V resnici pa-
metno! Ali, če bode to sredstvo
kaj pomagalo, je zopet drugo vpra-
šanje? Toda eno je pribita resnica.
Pripoznavajo, da so zakrivali zloči-
ne, da so krivi.Tresejo se, boje se! Še en močan
sunek in krivični sistem se bode zru-
šil v prazen nič — zakon narave pa
bode triumfal. Vsakdo bode imel
pravico do življenja, ne da bi se kdo
smatral radi tega za hudodelca. Vsi
skrbno izdelani kazenski paragrafi
bodo potem odveč; človeštvo ne bo-
de poznalo tatov, sleparjev, ne raz-
bojnikov. In ker bode delo užitek,
ne pa nadloga, bode vsakdo rado-
voljno prijel za delo, ne da bi se
sramoval. S sveta bode izginila
revščina, kruha bode za vse ljudi
na svetu.Proč bode izkoriščanje, proč egoiz-
em in lakomnost. Izginili bodo
tudi prestopki proti naravnosti. Bor-
delov ne bode na svetu, ker ne bode
vlačug. Žena ne bode več dekla
svojega soproga, ker bode tudi ona
svobodna. Zločini so se umaknili
svobodi, enakosti in bratstvu, zloči-
nci pa humaniteti.

"Minus".

Slovinci in Slovani v Chicagi!V nedeljo dne 5 febr. ob 2 pop.
bode predaval dr. Ante Tresič —
Pavičič v Thalia dvorani na voglu
zap. 18. in Alport ulice.Kdo je dr. Ante Tresič-Pavičič,
vé vsakdo, kdor se je zanimal za
hrvatsko književnost. G. dr. Ante
Tresič-Pavičič bode predaval o knji-
ževnosti in politiki. Gotovo je ta
predmet zanimiv za vsacega, kdor
se zanima za kulturno življenje na-
rodov. Mi upamo, da se tudi Slo-
vinci vdeležijo v obilnem številu te-
ga predavanja.Zvečer bode velika ljudska vese-
lica v "Narodni dvorani" na 587
Centre Ave. Na veselici bodo na-
stopili govorniki v hrvatskem, slo-
venskem, češkem in slovaškem je-
ziku. Na veselici svira hrvatska
godba "Sokol" in udarja hrvatski
tamburaški zbor; in pojejo nasled-
nja pevska društva: Slov. del. pev.
zbor "Orel", hrvatski pevski zbor
Zora in češki delavski zbor.Po končanem koncertnem vzpo-
redu ples in prosta zabava.Začetek veselice ob 7 uri zvečer.
Vstopnice za popoldne in zvečer
25c. Odbor.Milijon steklenic, katere g.
dr. Richter izdeluje v svojih glaž-
utah, se vporabi vsako leto za "An-
ker Pain Expeller, ki je najboljša
sredstva zoper revmatizem in dru-
ge bolečine. To govori jasno. Le
25 ali 50c steklenica.**Pozor rojaki!!!**Potujočim rojakom po Zdr.
državi, onim v Chicagi in
drugim po okolici naznanjam,
da točim v svojem novoureje-
nim "saloonu" vedno sveže
najfinejše pijače — "atlas beer"
in vsakovrstna vina. Unijske
smodke na razpolago. Vsače-
mu v zabavo služi dobro ure-
jeno kegljišče in igralna miza
(pool table). Solidna postrež-
ba zagotovljena.Za obilen obisk se vljudno
priporoča:

MOHOR MLADIC

617 S. Center Ave. blizu 19
ulice CHICAGO, ILL.**POZOR!****Puebličani!**Zima je tu! V zimskem času se
človek rad pokrepča z dobro pijačo,
in zabava v veseli družbi.Dobra pijača dela dobro voljo in
veselje kar pomeni za delavca mno-
go ki je redkokdaj prost.Vsled tega naj rojaki obiskujejo
take kraje, kjer se to dobi. Pri-
meni ne manjka niti ene stvari, s
katero bi ne mogel v tem oziru
postreči vsakemu.Pridite in prepričali se bodeše
sami:

Z odličnim spoštovanjem

Nick Starašinih

604 S. Santa Fe Saloon,
GROVE, PUEBLO.**F. J. SKALA & CO.**

320—322 W. 18. ulica

ČESKO-SLOVANSKA BANKA.Pošiljanje denarja, izmenjevanje
tujih denarjev, izterjatev denarja
in vrednostnih stvari po celem
svetu, sesebno v Avstro-Ogrski in
Zdr. državah.Ustavljanje plačilnih in drugih
pravnih listin. Dedščine.Zastopniki družb: bremške, ham-
burške, antverpske, rotterdamke
in francoske prekomorsko-vožne
črte. V New Yorku in ostalih ev-
ropejskih pristaniščih sprejmo pot-
nike naši zastopniki. V slučajih
zadržka oziroma zaprek potnikov,
obrnite se na nas.**LIEBICH Slovenski fotograf**poznat mej Slovenci že mnogo let,
izdeluje najlepše velike in male sli-
ke po najnižjih cenah.

80—86 Euclid Ave.

CLEVELAND, O.

Za ameriko patentirane

Harmonike,izvrstno delo, cene nizke, se dobe
samo pri Slovencu

John Golob

203 Bridge St. Joliet, Ill.

SLOVANSKA TOBAČNA TVORNIČA.Mi kupujemo in prodajamo na
debelo pravi bosanski in turški to-
bak, radi tega lahko prodajamo
ceneje cigarete, smodke in tobak
kakor vsaktera ameriška tvornica.5 škaljic najfinejših cigaret, v
vsaki po 100 cigaret, skup-
no 500 cigaret stane
le 2 dolarja.5 škatelj najfinejših smodk v vsa-
ki 50 smodk, skupaj 250
smodk stane le \$3.006 velikih zavojev najfinejšega
bosanskega tobaka stane
le 2 dolarja.Cigarete, smodke ali tobak po-
šljemo vsakomur na poskušnjo, da
se prepriča o finosti tobaka, ako
nam se v pismu pošlje za 50c po-
štne znamk, kolikor je potrebno,
da se za pošiljatev plača poštino.
V pismo zapišite Vaš natančen
naslov, pismo pa naslovite na:**Croatian Tobacco Co**

43 Jefferson Str.

NEW YORK CITY.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MIHAEL STRUKELJ, 519 Power Str., Johnstown, Pa.
 I. tajnik: MARTIN KONDA, 683 Loomis St., Chicago, Ill.
 Pom. tajnik: FRANK PETRIČ, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.
 Nadzor-
 niki: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
 Porotni
 odbor: JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
 MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Bolniški
 odbor: JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Odbor S. N. P. J. ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vse članke, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno dopošljejo svoje dopise prvemu tajniku.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne posiljitve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Slovenci smo čudni ljudje!

Bolj papeški, ko papež sam — bolj carski, ko Rusi sami — pa vendar ne vsi!

Kaplančki — petelinčki kranjski, cvilijo bolj ko rimski zmaj sam, če mu kdo malo na rep stopi — to je povsod znano. Da bi pa ruska gorjača tudi v Manžuriji pogrnala svoje korenine, ter plesala svoj divji ples na hrbitiščih ondodnih miroljubnih Kitajcev — prebivalcev — to voščijo zopet druge vrste Slovencei:

To so pa čudni možakarji — vere, politike natakariji.

Nemški pisatelj, Hugo Ganz v svoji knjigi "Dežela zagonetk" pravi, da skoro vsi Rusi, visoko in nizkostoječi, želijo poraz Rusije v vojski z Japonci, in svrhu, da se razmere na Ruskem, kar se tiče svobodnega gibanja, zboljšajo. Pisatelj omenja znamenitega odvetnika v Petrogradu, kateri mu je rekel: "Vse je odvisno, kako se bo vojna končala. Ako nam Bog pomaga in mi zgubimo to vojno, potem se bodo razmere zboljšale; potem se ne bo mogla gmotna propalost in krvnični denarni polom naroda več zakrivati. Ako bi vstopil kdo sedaj v mojo sobo in če bi ga jaz vprašal: "Kaj vi upate in želite glede vojne", bi on gotovo odgovoril: "Poraz — edino sredstvo naše rešitve." Ako mi računamo koliko mož je ustreljenih in prognanih, koliko družin ugonobljenih vsled absolutizma, potem bo ta zguba oni v vojski enaka, če ne večja. Ta domača vojska, katero bje absolutizem proti ljudstvu, pa je grozovitejša, ko ona v Manžuriji, ker le kaka kruta katastrofa zamore njej konec storiti. Zato jaz ponavljam, če nam Bog pomaga, bomo vojno v iztoku zgubili. Ne dajte se motiti po uradnih izjavah. Vsak dober Rus moli: "Bog pomagaj nam h zgubi naše vojne."

Ko je kasneje pisatelj obiskal grofa — konservativnega in visokega državnega uradnika, mu je slednji rekel: "Kaj ste čuli?" "Da rusko ljudstvo strada, ko časniki naznanjajo državne blagajne prepolne." "Nesreča je, da je to istina." "Da misleče ljudstvo obupuje." "Tudi resnica." "Da se čas terorizma bliža." "Tudi to res." "Da vsa Rusija želi zmagati Japoncem, ker le vsled tega bi se sedanji položaj zboljšati mogel." "Zopet resnica." "Da se vaša vladna uprava more primerjati z ono pretorjanec, koncem rimskega vladarstva." "To pa še ne izraža povsem, kakor je."

Skoro brez izjeme je pisatelj slišal tako govorjenje, kjerkoli je povpraševal. Samo neki ruski starček, štacunar v Moskvi, je na vprašanje, kaj on misli o vojski, po staroruskem načinu odgovoril: "Naša stvar ni, misliti o tej vojski — bogati moramo Boga in cara."

Ta starček bo umrl kmalu, kar mu pa ne želimo; želimo in upamo pa, da stranke, želeče ruskemu narodu še večjo — nesrečo, kmalo poginejo, tam ob teku zelene Save...

in tudi tu v Ameriki. Amen.

Eden izmed — pa vendar ne vseh.

Nekaj katoliški? "Domovini".

Pred kratkem so imeli uredniki "Nove Domovine" za večerjo fizol. Kot je pa stara in znana stvar, da deluje ta, sicer popolnoma hvalevredna človeška piča z jesihom in oljem — v notranjosti precej revolucionarno, je provzročilo na pristojnem odkladnem mestu težak odpor.

V tem "težkem odporu" so napisali tudi težak odpor v svojem objavljenem glasilu clevelandskih katoličanov sledeči stavek: "Danes se skuša obuditi mržnjo zoper katoliško cerkev v Ameriki ne od strani prosvetljenega ameriškega ljudstva, ampak v Ameriko "privandranji" odpadkov iz starih krajev, iz sicer dobrih katoliških deželah". — No, vidite, kako jo je gospod Krže ne le slovnično zadel, kajti mi ne dvomimo, da on ni mislil, ko je to zapisal, na sebe in tista fantalinska leta, ko je v Ameriko privandral. Kako bi bil neki tako pozabljen? — Ne, on je zapisal stvar pri popolni zavesti. — Toda zakaj so ti "privandrovci", ki prihajajo iz katoliških dežel, najhujši nasprotniki katoliških popov? — Mar ne zato, ker ti ljudje katoliške pope še iz stare domovine najbolj poznajo? — I seveda!

Do Američanov pa, ki so pametni ljudje, katoliški popi nimajo nobenega upliva. Od tod tista "strpnost" teh ljudi. Toda ta "strpnost" teh ljudi je le vračilo napram duhovniški strpnosti; napram ljudstvu. Kakor hitro pa bi zavladale v Ameriki, od strani popov take razmere, nesramnosti itd., kot se gode po evropskih katoliških deželah, kot napr. na Kranjskem — no, potem bi tudi tista sedaj nazivana od "Nove Dom." "strpnost" izginila pri tem prosvetljenemu občinstvu. Da, mi smelo trdimo, da Amerikanci ne bi bili samo kar tako — samo nestrpni, kot ti "privandranji", temveč, bi tiste kutarje, tonzurance, škričlarje in drugo žegnano golazen pogrnali v samih spodnjih srajcah čez ocean. "Nova Domovina" naj torej raje reče, da ameriško ljudstvo ni tako zabito kot je ono po "katoliških" deželah. Popolnoma vmesen pregovor se glasi: kakor se posojuje, tako se vračuje.

V prvi vrsti pričakujemo torej, da se pobojšajo popi — potem se pobojšamo mi ... P—č.

Socialisti v Chicagi pozor!

Dne 5. febr. 1905 ob 2 pop. bode v "Narodni dvorani" 587 So. Centre Ave. letnišod slov. soc. klub v Chicagi.

Vsesodruge se opozorja da se shoda vdeleže, ker so na dnevnem redu volitve odbora. Tudi nečlanom je vstop dovoljen. Odbor.

Dne 8. febr. 1905 ob osmi uri zvečer bode seja ženskega podpornega društva "Ilirija" v "Narodni dvorani" 587 Centre Ave. Chicago, Ill. Vsem članicam se priporoča, da se seje udeležijo. Odbor.

Pobirati naročnino za "Glas Svobode" so pooblašteni:

D. Badovinatz, La Salle, Ill.
 Paul Shaltz, Calumet, Mich.
 Frank Veyar, Lorain, Ohio.
 Jacob Hočevar, Cleveland, O.
 F. M. Shlander, Pittsburg, Pa.
 Jos. Matko, Claridge, Pa.
 Nick Starasinič, Pueblo, Colo.
 Frank Bizjak, Leadville, Colo.
 Jakob Tisol, So. Chicago.
 Frank Budna, Milwaukee, Wis.
 Jos. Mihelič, Waukegan, Ill.
 Jos. Faletič, Indianapolis, Ind.
 John Erbus, San Francisco.
 Anton Krize, Oat Hill, Calif.
 Frank Levec, Yale, Kans.
 Ignac Zlemberger, Steel, O. in okolice.

PRODAJALCI KOLEDARJA:

D. Badovinae, La Salle, Ill.
 J. Tisol, 2049 Greenbay Ave., South Chicago, Ill.
 Jos. Mihelič, 617 Market Str. Waukegan, Ill.
 Frank Budna, 163 Reed Str., Milwaukee, Wis.
 Frank Spendall, Bridgeport, O.
 Ignac Zlemberger, Glencoe, O.
 Frank Dermota, Federal, Pa.
 Jos. Matko, Claridge, Pa.
 Felicijan Volško, 525 Pa. Ave., Johnstown, Pa.
 Josip Zalar Forest City, Pa.
 Marešič Frank 13 Clifton Str. Cleveland, Ohio.
 Frank Veyar, Lorain, Ohio.
 Paul Shaltz 211—7 St. Calumet.
 John Gouze, Ely, Minn.
 M. Sodina, Crested Butte, Colo.
 Max Malich 183 N. Pa. Ave., Denver, Colo.
 Nick Starasinič, 604 S. Santa Fe, Pueblo, Colo.
 Frank Bizjak Leadville, Colo.
 Filip Zadnik, Aspen, Colo.

F. M. Shlander, 5102 Butler Str. Pittsburg, Pa.
 Mike Jakše, Roslyn, Wash.
 Jos. Kožuh, Ravensdale, Wash.
 John Erbus, 498 Bryant St. San Francisco, Calif.
 Josip Bayuk, Oat Hill, Calif.
 G. Rozman, Trail B. C. Canada.
 Jos. Falletich, 725 Warman Str. Indianapolis, Ind.
 Anton Starič, 223 N. 8th Str. Sheboygan, Wis.
 Frank Levec, Yale, Kans.
 Anton Golobar Ladysmith, B. C.
 John Thome, Leckrone, Pa.
 Math Petschnik, Taylor, Wash.
 Peter Mrak, Hackett, Pa.
 Jos. Turk, Chisholm, Minn.
 Mike Kraker, Anaconda, Mont.

Rojaki, v Crested Butte, Colo.

pozor!

Vse rojake v Crested Butte in okolici opozarjamo, da lahko izroče naročnino za "Glas Svobode" za leto 1905 g. Marku Sodina-tu, ki prodaja tudi nas Kalendar.

Upravišтво "Glas Svobode".

Somišljeniki naročite in briporočite svoje časopise.

Nazdar rojaki!

Slovenec in drugim bratom Slovanom priporočam svoj lepo urejeni "SALOON".

Točim vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Potniki dobe pri meni čedna prenočišča in dobro postrežbo.

Za obilen poset se priporoča

MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill. Telefon šte. 1721 Morgan.

Rojaki, ne pozabite starega prostora, John Koščička.

MATIJA ERKLAVEC,

433 W. 17th St. CHICAGO, ILL.

edini slov. krojač v Chicagi, se priporoča rojakom v izdelovanje nove in popravljane stare obleke, katera bo izgledala kakor nova. Vse po zmerno nizkih cenah.

VABILO

NA ŠESTI VELIKI MAŠKARADNI PLES

katerega priredi društvo

Slovenija št. 44 Č.S.B.P.J.

V soboto dne 4. februarja 1905

V NARODNI DVORANI.

587 So. Centre Ave., na vogalu 18. ulice.

Začetek točno ob 7:30 uri zvečer. Vstopnina 25c. za osebo

14 daril v vrednosti \$150.00 se K mnogobrojni udeležbi bode razdelilo med najlepše vabi najljubneje

maske. ODBOR.

Mi opozarjamo sl. občinstvo na razprodajo

dokler je blago zaznamovano

z rmenimi cenilnimi listki.

Mi moramo prodati blago, da napravimo prostor novemu blagu. Sežite po blagu, dokler so cene nizke. ZA VSAKI KOMAD, KATEREGA KUPITE, DOBITE PREMIJSKI KUPON.

Fina flanela — bele barve v kosih od 3—10 jd. — stalna cena 3¼c
 8c jd., sedaj le 3¼c

Flanela za obleke, dvojno široka, v raznih barvah. Navadna 11¼c
 cena 19c jd., sedaj 11¼c

Rokavice za ženske, čista volna, v raznih barvah. Smo prodajali par po 35c; sedaj prodajamo 19c

Pajčalonasti predpasniki 40 palcev široki. Fino delo. Navadna 10c
 cena 20c; sedaj le 10c

Volneno blago, vredno 50c — po 19c. Imamo 250 komadov v raznih barvah, razne širokosti. Kar je stalo preje 35c do 50c., prodajamo sedaj le po 19c

140 kosev barvanega blaga za obleke. Razne širokosti v fantastičnih barvah. Navadna cena 25c do 35c jd., sedaj le 12¼c

Hlače za dečke — modra in črne barve za 3 do 15 let stare dečke. Stalna cena 50c., sedaj le 33c

Rjuhe za postelje — 2¼x2½ jd. — fine kvalitete. 59c
 Specijalna cena 50c in 59c

Brisače, široke kakor turške brisače. Navadno po 12¼c., sedaj pa le 7½c

Vrečice za blazine — 45x36 palcev, navadna cena 15c., sedaj le 10c

Črna spodnja krila, jako fino in krasno izdelana. Vsako krilo vredno \$3.00, prodajamo sedaj po \$1.35

Otroče obleke, delane iz fine flanele. Mera od 3—14 let. 45c
 Prodajamo sedaj po 45c

Fina zagrnjata, jako okusno in krasno delo. 19c
 Prodajamo komad po 19c

Pletene srajce za otroke od 1—4 leta. Vsaka vredna 35c. 19c
 sedaj prodajamo po 19c

Preproge v najrazličnejših vrstah prodajamo štirjaški čevlji 25c
 le po 25c

Prodajalec STONICH, vprašajte po šte. 22.

Dr. Kolacek & Co.

559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

Vesti iz jugoslovanskih pokrajin.

— Rabijaten župnik. Z oblastvenimi dovoljenjem hodi po Kranjskem knjigotrački agent in nabira naročnikov na sveto pismo. Sicer je to izdajo Sv. pisma preskrbeli angleška biblijska družba ali ker je prevod točen in jezikovno vzoren, rabijo to izdajo tudi katoliški duhovniki. Agent je na svojem potovanju prišel tudi v Gameljne in pridobil tam nekaj naročb. Ko je za to izvedel župnik v Smartnem pod Smarno goro, je bil koj ožen v strehi. Župnik je najprej v šoli naševal otroke in jim ukazal, da mora knjigo, če jo je kdo kupil, prinesiti njemu. Tudi je vpil o krivovercih toliko, da je bil ves penast. Potem je obdeloval odrasle in jih aujskal, naj agenta pretepejo in ven vržejo, če bi se zopet prikazal in da bi nič škoda ne bilo, ko bi ga ubili. Agent je res prišel, a je hitro zopet odšel. V zgornjih Gameljnih so ga namreč kmetje res napadli in ven metali in mu grozili, da ni vreden, da živi. Res, lepi so ti Kritovi namestniki.

— Vzoren duhovnik. Iz Smartna pri Litiji se poroča: Dne 10. jan. je prišel kaplan Kralj v solo pijan kot muha. V šoli je pokazal svojo krščansko ljubezen nad nedolžnimi otroci s tem, da jih je neusmiljeno pretepaval z ravnilom. Tudi krščanska omika!

— Klerikalni terorizem. Stara resnica je, da klerikalizem ne more nikogar prepričati in da se vzdržuje samo z najhujšim, najbrutalnejšim terorizmom. Kdor se brezpogojno ne podvrže, tega skušajo klerikalci poročiti in materialno ubiti in v ta namen jim je dobro prav vsako sredstvo. S terorizmom si pomagajo vedno in povsod, celo pri stvarih, ki niso s politiko v nobeni zvezi. Zadnjič je imel g. Pavel Grošel v Mestnem domu v Ljubljani (čigar narovoslovni, v "Zvonu" priobčeni spisi vzbujajo občno zanimanje) javno predavanje o stvari, glede katere duhovniki, še toliko vedo kakor drugi ljudje. G. Grošel je pojasnil in podprl hipoteze, ki jih zastopa moderna znanost. Gotovo je to hvalevreden in vesel pojav, da se trudi akademična mladina seznaniti širše, v temi tavajoče kroge z rezultati moderne znanosti, da ne bodo več farški podrepaniki. Nemci kličejo vseučiliške profesorje v Ljubljano za taka predavanja, za slovensko občinstvo pa se ničesar ne stori, kajti tista neumna in brezmiselnost čvekanja, s katerimi duhovniki in njih agenti v kršč. soc. zvezi osrečujejo svoje ovčice se vendar ne morejo imenovati znanstvena predavanja. — Farji se bojijo za svoje bisage radi tega psujejo moze, ki propagirajo znanost in vedo mej širšimi ljudskimi masami.

— Hudiča so ubili —, tozi "Slovenec" na zadnjih predavanjih "Prosvete" v "Mestnem domu" v Ljubljani. Mi umejemo zanimanje farških "Slovenčevih" matadorjev za hudiča in z živimi barvami si predstavljamo bolesto, ki jih mora obiti ob odprtem grobu ubogega hudiča. Ko bi ga bil predavatelj v istini ubil, bi to pomenilo pač najhujši udarec za klerikalne voditelje! Kaj bi počeli brez hudiča — saj je on glavno orodje, s katerim vpliva na naš ubogi narod: brez hudiča bi marsikaka ovčica ušla iz hleva, marsikak testament bi drugače izgledal, izvestna farška bisaga bi izgubila tolsti trebuh in kmalu bi jo znotraj prepregale pajčevine... Zato imajo prav, če javkajo: "Pomagajte, pomagajte, hudiča so ubili!"

— Župnik v sodnijski preiskavi radi motenja vere. Ni ga menda farja na Kranjskem, ki bi uganjal takšne kozlarije in grdobije, kakor župnik Adolf Knol v Babnem polju. Naš list je bil že opetovano primoran nastopiti proti njemu in seznaniti širo javnost s škandaloznim njegovim postopanjem. Škof, ki bi imel vero, kadar je zares v pravi nevarnosti, čititi, je hotel Knolovo afero prikriti, udušiti, toda ta njegov načrt mu je prekrizalo, kakor čujemo, — državno pravdnistvo, ki

je uvedlo proti župniku Knolu kazensko preiskavo radi — ludodelstva motenja vere. Župnik Knol je namreč neko nedeljo, ko je bilo v cerkvi zbranega polno verneag ljudstva, jel pred oltarjem, držeč "najsvetejši" v rokah, kakor zbesnel in obseden preklinjati in klicati pogubo na svoje župljane; kakor zbesnel bil je rjul in tulil: "Hudič naj vžame vse tiste, ki sem jih spovedal, hudič naj vžame one, ki sem jih obhajal, prokleti naj bodo župljani" itd. Kakor risu so se Knolu iskrite oči, pene so mu stopile na ustnice, a mesto da bi podelil ljudstvu blagoslov z monstranco, brohale so njegove usta vedno hujše, kletve. Ljudstvo je sprva onemelo, ko pa je slišalo izpred oltarja same kletve in nič kakor besede "proklet, proklet in hudič", je jelo glasno ihteti in trumoma bežati iz cerkve. To se je zgodilo v Babnem polju in glas v tem dogodku se je kakor blisk razširil po deželi in ljudstvo je pričakovalo, da bo namestnik apostolov, on, ki vodi ljudstvo nazaj h Kristusu-kralju, maščeval oskrnitev svetega kraja. Ej, zaman vse nade, saj vrana vrani ne izkljuje oči! Pred žrtvenikom onega pa, čegar najvišji nauk je bila ljubezen in bratoljubje, še vedno daruje "daritev ljubezni" Adolf Knol in zanosno peva: med bučanjem orgelj "et pax hominibus bonae voluntatis"... O ironija! — Ali bi ne bilo boljše, da bi škof Tone najprvo pripeljal nazaj h Kristusu-kralju svoje podivjane duhovne sobrate, kakor naše ubogo, od njih zbegano in zapeljano ljudstvo!

— Klerikalni list "Slovenec", ki ponuja svojo umazano gnojnico v Ljubljani slovenskemu narodu, se silno jezi, ker so nekateri listi povedali golo resnico šenklaškim gospodom, da sili in tolsti duhovniki odjedajo kruh produktivnim stanovom. Resnica v oči bode in zato žuga "Slovenec", da bo "še govoril", če ne bo miru. Doslej "Slovenec" še ničesar povedal, in zato je le želeli, da bi že enkrat začel govoriti, in da bi pojasnil, zakaj duhovniki s svojo knjigoveznico ubijajo obrtnike. Obenem vprašamo šenklaške duhovnike: Kako ste pa pred živeli in s čim ste plačevali fazane, kapune in butiljke, ko se še niste pečali s knjigoveškim lepom. Prebivalstvo Ljubljane se vedno množi. Vedno več imajo duhovniki opravka, vedno več imajo dohodkov, torej jim ni prav nič treba, da knjigoveške mojstre spravljajo na beraško palico. Nekaj je pa "Slov." v sobotni svoji notici vendar povedal, da dajejo duhovniki ogromne dobičke, ki jih imajo pri svojih mnogoštevilnih podjetjih za dober namen, to je nazaj na kupček (ali pa za svoje debele trebuhe in mejtrese). Bisaga menda res nima dna.

— Ponesrečil je v c. in kr. smodnišnici v Kamniku delavec Jan. Pogačnik. Stroj mu je odtrgal prsni roki. Pogačnik je oskrboval dva stroja.

— Požar. To noč (od 14. na 15. januarja) je uničil požar posestniku Martinu Pangerčiču na Ponikvi (ozir. predvsi Slinjevka), občina Velika Dolina, hišo in vsa gospodarska poslopja, rešili so samo živino, obleka pa jim je zgorela. Vnel se je tudi poleg stoječi vinski hram Martina Bajsa, ter pogorel do tal, vse vino, nad 40 hektolitrov, je izteklo. Škode imata Pangerčič kakih 3000 in Bajs nad 2000 kron. Zaravovan ni bil nobeden. Kako je požar nastal, še ni znano.

— Ponesrečila je 83letna Marija Tavčar iz Selc, ko je šla na studenec po vodo. Padla je v studenec in se zadušila.

— Nesreča. Pripeljali so v deželno bolnišnico v Ljubljano delavca Jerneja Kamnikarja, kateremu je voz zlomil v tovarni za olje na Zidanem mostu desno roko in nogo.

— Mlekarkstvo. Lani je bilo na Kranjskem ustanovljenih šest novih mlekarn, in sicer v Landolu, v Naklem, v Mošnjah, v Prestranku, na Skaručni in na Vrhniki.

— Nesreča. Dne 17. jan. se je zvrnil voz peška na delavca Ivana Loza v Bohinjski Beli in mu je pri tem zlomilo desno nogo. Pripeljali so ga do južnega kolodvora v spremstvu z vlakom, od tu pa z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Preveč delaven!

Lord Derby, znamenit državnik, se je tekom nečega svojega govora spominjal nečega trgovca, ki je bil tako delaven, da ni nikdar počival toliko, da bi si nadomestil izgubo svoje fizične moči. Slednjič so bili njegovi živeci popolnoma izmučeni in uničeni; mož je umrl radi popolne onemoglosti živcev. Mož je bil dolgo bolan, presino je umrl. V tucih razmerah jih živi mnogo v tej deželi. Ali mi vemo, kako so pride takimi razmeram v okom.

Trinerjevo, zdravilno, grenko vino ozdravi pozitivno in brzo uničen živčni sistem, ker v prvi vrsti ozdravi prebavne organe, očisti in pomladi kri in prisili vsaki del človeškega telesa, da redno deluje. G. Josip Triner, izdelovalec tega pripomočka na 799 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. jamči, da se to zdravilo izdeluje iz naravnega vina in izbranih zelišč. Ta lek je najboljši pripomoček proti zeloščenim boleznim in je v resnici izboren kličistilec.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josip Trineru 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Listu v podporo.

Ivan Čebular.....	\$0.50
Ivan Jakša.....	\$0.25
Ivan Molek.....	\$0.25
Paul Žalec.....	\$0.25
Frank Plazzotta.....	\$0.25

Naznanilo.

Pevodnja slovenske ali hrvatske narodnosti, ki bi hotel vežbati pevski zbor, dabi primerno eksistenco. Kje, pove upravništvo "Glas Svobode".

Slovensko — angleški — rečnik je izšel. Cena 60c. Denarne pošiljatve po money-orderju na V. J. Kubelka, Box 744 New York, N.Y.

Edina vinarna, ki toči najboljšo kalifornijsko in importirano vino. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljšo kapljico. Vsi dobro došli!

Kdor se želi učiti in naučiti angleško brez učitelja

naj si nabavi ravnokar izišli

Slovensko—angleški—rečnik.

Knjižica je jako razumljivo sestavljena, poleg angleških besedi nahaja se pravilno izgovarjanje istih. Oblika knjižice je žepna, toraj pri vsaki priliki v porabi.

CENA JI JE SAMO 60 CENTOV.

Denar pošljite po Money-Orderju ali pa v znamkah na naslov V. J. Kubelka, P. O. Box 744 New York V. Y.

Trgovec

delavec

gospodinja

otrok

vsi morajo jesti.

Srečni so, ki lahko delajo in kojim jed diši. Ako hočete ohraniti si moč in zdravje, rabite

Trinerjevo zdravilno grenko vino

To vino je naravni pridelek. Izdeluje se iz naravnega vina in iz importiranih zdravilnih evropskih zelišč. Ta lek deluje direktno na želodec s tem, da ga krepi in vsposobi za prebavo hrane; toraj včinkuje tudi na čreva, da se završi prebavni proces popoloma.

VSA HRANA,

ki se je prebavila pravilno, se spremeni v čisto kri, ki je podlaga zdravju, lepoti in življenski moči

Trinerjevo zdravilno grenko vino

ozdravi

vse želodčne bolezni,

vse nepravilnosti v črevah,

vse nepravilnosti na jetrah,

vse krvne in kožne bolezni,

vse živčne bolezni, nespečnost.

Ako se počutite slabo, tedaj pijte Trinerjevo vino. To vas bode zopet oživilo. Mogoče, ženske in otroci smejo rabiti to vino, ker je naravno in zdravilno.

Se dobiva v lekarnah in dobrih gostilnah.

JOS. TRINER

799 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Trinerjev brinjevec ozdravi vse bolezni na jetrah in žolču. Prideluje se iz kranjskega brinja.

Emil Bachman

Največja slovenska
tržnica.

Izdeluje društvene znake,
črtnice in zastave.

Cene različne po naroči-
lu. Za vsako delo se
jamči.

Pisite slovenski po brez-
plačni cenik.

580 So. Centre Ave. Chicago, Ill.

Naročite svoje obleke pri

Charles Tyl-u

priljubljenemu unijskemu krojaču

772 So. Halsted St. na vogalu W. 19th Pl.

ki čisti in popravlja tudi ženske in moške obleke. Gospod
Tyl je dobro znan mej Slovenci vsled svojega ličnega in tr-
peznega dela ter nizkih cen.

NAJTRPEŽNEJŠE OBLEKE PO NAJNIZJIH CENAH.

Obrnite se zaupno na nas

kadar hočete odpreti saloon
ali se zmeniti za pivo.

Lahko govorite z nami v slovenskem jeziku, a naše izborni pivo je
po evropsko kuhano, tako, da bodete vselej delali dobro kupčijo.

Kadar nimate časa priti osebno do nas, pišite ali telefonirajte nam,
na kar bodete dobili hitri odgovor. Imamo pivo v sodčkih in izvrstno
vlezano pivo (Lager-Beer) v steklenicah.

Tel. Canal 967 **ATLAS BREWING CO.** 21. & Blue Island Ave.

NOTARSKA

pisarna.

Izdelujejo se vsa notarska dela
(Vollmacht), kupna, dolžna pisma,
prošnje radi vojaščine itd. Oddal-
jeni rojaki dobe pismena pojasnila
brezplačno, ako prilože za 2c.
znamko za odgovor.

William Sitter

Claridge, Pa.

Odprl sem pod imenom

"The Eagle Bar"

lepo **Saloon**

v katerem točim sveže pivo, naj-
boljša, pristna kalifornska vina in
dobro žganje. Na prodeji imam tu-
di najfinejše unijske smodke. Po-
potniki in domačini dobe čedno
prenočišče

Mihael Jakše

Roslyn, Wash.

NAZNANILO.

Opozorjam slovenske trgovce—
saloonarje in tudi drugo p. n. ob-
činstvo na importirano brinje iz
Ljubljane, iz katerega kubernam sam
najbolji brinjevec! Dvanajstina
steklenic stane \$15. poleg pa mora
vsakdo sam plačati prevozne troške.
Kdor hoče dobro kapljico brinjev-
ca piti, naj se obrne na

John Kracker-ja

1199 St. Clair Str.

CLEVELAND, O.

500 mož potrebuje za Rainer-
jevo pivo in Bourbon Wis-
ky piti, fine smodke kaditi in se ve-
seliti.

Razpošilja staro belo in staro čr-
no vino po 50 centov, ter star grape
brandy po \$2.75 galon.

ANTON KRIZE,

OAT HILL, NAPA CO. CAL.

RAZNO.

— Skrivnostna smrt katoliškega
duhovnika. Po listih krozi vest, da
se je v duhovski kaznilnici v Mitter-
bergu na Gorenjem Avstrijskem
zaprti kaplan Ivan Petran utopil.
Petran je v socialnodemokratskih
in vsenemških listih razkril senza-
cionalne stvari o linškem škofu
Doppelbauru. Škof je kaplana
smrtno sovražil, a se ga tudi bal.
Vsenemški listi pravijo naravnost,
da se Petran ni sam usmrtil in za-
tejavajo, da se začne najstrožja sodna
preiskava, češ, da sicer se bodo čule
obsodbe proti tistim, ki so imeli in-
teres na tem, da spravijo Petrana
iz življenja.

— Tihotapei v avtomobilu. Fran-
coski carinski uradniki na belgijski
meji so ustavili nekega dne zelo lep
avtomobil, ki je pridiral po cesti
ter hotel čez mejo. V trenutku pa,
ko je avtomobil pritekel do meje,
vrgli so mu uradniki pred prednja
kolesa vrečo s peskom, in avtomobil
bil se je moral ustaviti. Osebe, ki
so sedele na avtomobilu so poska-
kale na tla ter zbežale. V avtomobilu
so našli za 13,000 frankov bel-
gijskega tabaka.

— Koliko je veljalo odkritje A-
merike? Na to vprašanje je odgo-
voril neki italijanski list po doku-
mentih, ki se hranijo v mestnem
arhivu v Genovi. Kolumb je dobi-
val plače letnih 1600 lir; oba kapi-
tana, ki sta ga spremljala, sta do-
bivala po 900 lir. Moštvo na ladji
je dobivalo po 12.25 lir mesečne
plače. Oprema brodovja je veljala
14.000 lir. Skupni stroški za ekspe-
dicio, pri kateri se je odkrila Ame-
rika, niso presegali 36.000 lir, a za
tedanje razmere je bila to kolosalna
svota.

— Davek za postopache. Kakor
drugod, manjka tudi francoski dr-
žavni upravi vedno denarja. Niti
pridobinski in dohodninski davek
nista mogla napraviti ravnotežja.
Zato je finančnemu ministru pri-
skočil na pomoč dr. Huchard, član
akademije za medicino v Parizu.
Ta učeni profesor je izdelal načrt
za nov davek. Njegova izvajanja
pravijo, da je vsaka obrt, ki človeka
preživlja, davku podvržena. Zato
je neumevno, zakaj bi tisti, ki de-
lajo iz lenobe obrt, smeli to obrt
brez davka izvajati. Pri človeku,
ki more živeti brez dela, je vendar
sklepati na nekako blagostanje.
Poudarja krivico, da morajo ljudje,
ki delajo, plačevati od tega še da-
vek, dočim bogatašem, ki nič ne de-
lajo, ni treba nič plačevati. Tej
krivici je treba že napraviti konec.
In po njegovem razlaganju je lah-
ko dognati, koga zadene novi da-
vek: lenoba se začneja tam, kjer
neha delo.

— Prihodninski davek v Bero-
linu. Največji davkoplačevalec v
Berolinu je izkazal za minolo dav-
čno leto 2,970.000 mark prihodka,
od katerega plača prihodninskega
davka 118.600 mark. Za tem pride
drugi davkoplačevalec z 2,285.000
markami prihodka, tretji z 2,100-
000. Devet davkoplačevalcev ima
prihodka od enega do dva milijona,
trideset od 500.000 do 1 milijona,
615 od 100 do 500.000. Nad 3 ti-
soč mark prihodkov je imelo 54-
466 oseb, a izpod tri tisoč pa 414-
839 oseb.

— zletni otrok vsled gladi umrl.
V občini Hrdloz blizu Prage je
ovačilo otročinstvo, da je zletni sin
godca Schmida umrl na sumljiv
način. Sodna komisija je vsled te-
ga takoj šla na Schmidov dom. Tu
se ji je nudil strašen prizor. Zrak
v čumnati je bil tako okužen, da so
moral naglo odpreti okno, sicer bi
se bili člani komisije onesvestili. In
vendar je živel v čumnati četrto
otrok. Matere niso imeli več, oče
pa je vsak dan kje drugje godel,
zasluženi denar pa sproti zapil.
Otroke je prepustil njih lastni usodi.
Otroci so imeli za ležišče gnilo
slamo, po kateri so se valjali v
lastnem blatu. Starejši so si še
včasih na kak način priberali ali
ukradli kaj živeža proti najhujšemu
gladu, najmlajši, zletni deček pa je
umrl gladi. Trupele je bilo po-
dobno okostnjaku, polno ran, ki jih
je živemu otroku prizadjal mrčes.
Res, krasna slika iz današnje člo-
veške družbe, o kateri trdijo neka-
terniki, da jo je sam bog ustvaril??

— Dr. Luegerjeva meščanska
garda. Namestništvo je sicer do-
volilo ustanovitev meščanske garde,
črtalo pa je v pravih namen gar-
de: "da pri nemirih na najvišje po-
velje ali na ukaz oblastni zopet na-
pravi mir in red." Meščanska gar-
da bo smela samo — svetiti pri pro-
cesijah.

— Ukradena dota. V Všetinu
na Moravskem je vzdignila nevesta
ondotnega protestantskega župnika
v hranilnici svojo doto 14.000 K.
Denar pa ji je bil še tisto noč ukra-
den. Ali bo ostala pastorjeva lju-
bezen pač še stanovitna?

ZAHVALA.

Podpisana se najljubše zah-
valjuje za gostoljubni sprejem v
Dalzell in Spring Valley, Ill. g. F.
Wohlgemuthu in njegovi soprogi,
g. F. Hrvatu in njegovi soprogi bra-
toma Karelju in Josipu Pierchu, g.
F. Prijatelji in njegovi soprogi, g.
Jos. Jenskovicu in vsem ostalim
spremljevalcem. Dan Badovinaz
Jernej Vogrič.

V Podporo

stavkujočim klesarjem in kamno-
sekom v Nabrežini, Primorsko:
Glencoe, Ohio: Johan Stegel 25c.
John Pivk 20c.

Nabiralna pola sodr. Pavla Žalca
in Ivan Moleka v Calumetu, Mich.:
Pavel Zalc, ker je danes na plačini
dan lepo vreme 25c. John Molek,
ker naši nasprotniki vedno strelja-
jo, pa nič ne zadenejo 25c. Pa jim
pustimo to veselje, ko imajo zadosti
"purfla" 25c. V proslavo dobremu
igralcu na citre 5c. Ker je počela
struna na citrah 5c. Ker je kuha-
rica dobre volje 10c. Ker nimam
danes plače, dal sem samo 10c.
John Škufca, jaz pa ker imam Ja-
nes plačo, dam 25c. John Žunič
10c. John Ferderbar 15c. Ker mi
niso hoteli šest mesecev otroka kr-
stit 25c. Nekaj sem na tleh našel,
tisto dam 6c. Ker imamo v Calu-
metu dva "gospuda" 25c. Ker pa
vse eno je, če je otrok krščen ali pa
ne 10c. Ker je Majhorjeva dvorana
zmiraj zmrzla dam 5c. Ker sloven-
ska godba dobro napreduje 10c.
Ker hrvatski verski zakoni ne vel-
jajo Slovencem 25c. Ker nisem šel
danes k maši 10c. Ker moramo
Petra in Blaža zmiraj dolgo čakati
pri naših shodih 5c. Ker se nečijo
punce ravnati po pravilih sv. Neže
10c. Katere se pa ne omože, se pa
jeze 10c. Ker nimam sedeža v
"gospodovi" cerkvi 5c. Ker nam
je nadrti rojak ples zaštapal 10c.
"Moja ljubica je takšna" 10c. Za na-
čelo: Sodrugi pomagajte sodrugom
10c. Za pogreb "Nove domovine"
10c. Ker je general Nogi zgubil
pred Arturjem dva sina 10c. Ker
sem dobil pri kartah 10c. Ker sem
bil prejšnjo noč precej "v rožah"
10c. Ker mi je jeden dobro glaž
nalil 5c. Ker sem pri zadnjih vra-
tih noter prišel 10c. Ker mi ne da-
jo v cerkev 5c. Ker oslovski rod
še ni izumrl 5c. Joe Verščaj 5c.
Georg Hribljan 25c. Pavel M.
Šephar 25c. Ker pravijo, da smo
pijanci 10c. John Zust, zastopnik
"Nove domovine" 10c. Nekdo 5c.
Peter Belonavljevič 15c. Živeli mo-
ji nasprotniki 10c. Ker si papežka
in hči ni vrat zlomila ko je lukala v
gostilno 10c. Živeli darovalci!

Nabiralna pola sodr. Medena:
John Reje 25c; Andrej Zupan 25c;
Jak. Anžiček 50c; Mary Zupan 10c.
Františka Anžiček 10c. Na svatbi
Tomaža Puca in Františke Puc, ro-
jene Kokalj \$2.25. Karl Goetz von
Eisenblut je prošil v Jolietu za pod-
poro Bobenčkovega Francelja, da
bi odpotoval v staro domovino.
Francelj mu je pa pokazal peklo,
po domače "šmelco". Ali ker Karel
Goetz von Eisenblut noče živ v pe-
kel, daruje za štrajkujoče 50c. Za-
služek — sem pomagal obleči suk-
njo 10c. Ker smo kravje vime jedli
15c. Goetz von Eisenblut pozabil
10c. Anton Ribnikar 25c. Ker se
je zmotil in mi pri kapljici vina
rekel vi 10c. Za "preštiringo" so-
cializma 10c. Na svatbi Leopold
Cepudra in Josipine Cepuder, roje-
ne Founne \$3.72. Ker se pri Sak-
serjevih jokajo za carizmom 15c.
Ruski car se je ... ker v Rusiji
bombe pokajo 10c.

Danes smo zopet odposlali
\$17.23. Živeli zavedni delavci.

POMOČ IN ZDRAVLJE BOLNIM!

ZAMORE DATI SAMO

Dr. E. C. Collins, M. I.,

Berite nekaj najnovjših priznanj, s katerimi se zahvaljujejo naši rojaki za
popolno ozdravljenje:

Splošni gospod profesor!

Jaz spodaj podpisana se Vam zahvalim za Vaš trud in za Vaše
učeno zdravljenje. Vsemu našemu narodu po celem Ameriki sporočam,
da ste Vi pravi in jedini zdravnik, kateri zamore ozdravi vsakega bol-
nika. Veliko zdravnikov sem poskušala tukaj v mestu Pueblo, a ni je-
din mi ni mogel pomagati. Nekateri zdravniki so mi rekli, da mi ni
nič, a kako more vendar zdravilec iskati zdravila in trošiti denar,
če mu ni nič. Vi pa mi niste tako rekli, ampak ste me v svoji veliki
žalosti lepo izprašali o moji težki bolezni in mi poslali zdravila, po
katerih sem takoj čutila olajšanje v pljučih in prsih, a podrgne: posla-
nih zdravil sem — hvala Bogu! Vam — popolnoma ozdravela. tako
da se čutim zdrava kot prej. Nadaj se za zahvalno uradništvom
slovenskih časopisov, ktera so priobčila v svojih listih tega izvrstnega
zdravnika in naš tako opozorila na najboljšega zdravnika.

S tem končam pismo — Vam do gaiba hvalena.

ANA GORŠE

433 Rush St., Pueblo, Colo.

Častiti gospod!

Naznanjam Vam, da so me Vaša zdravila prav dobro pomagala.
Že v dveh dneh sem bil velike boljši in ko sem porabil vse, sem bil

popolnoma zdrav. Zato se Vam srčno zahvaljujem za Vaša zdravila
in ostanem do groba hvaležen Vam iskani prijatelj.

GEORGE UERNIK

Brownfield, Pa.

Dragi gospod profesor!

Kar se tiče uspeha, glede poslanih zdravil Vam naznanjam, da
sem po zdravljenju istih popolnoma ozdravil od kašlja in bolenja v pr-
sah in želodcu. Samo ono steklenico, v kateri je zdravilo proti izpadan-
ju las, še rabim in kakor vidim, z dobrim uspehom, ker so mi lasje
res prenehali izpadati in sem prepričan, da zgodaj zrastejo.

Splošni gospod!

Vam udani

VINCENC ŠUSTAR

P. O. Box 145, Moon Run, Pa.

Cenjeni gospod!

Vam naznanjam, da sem prejel Vaše pismo, v katerem me vpraša-
te kako se kaj počutim. Sedaj sem popolnoma zdrav in se prav dobro po-
čutim. Zato se Vam srčno zahvalim, ker ste me zdraveli v tako krat-
kem času. Pozdravljam Vas udano in ostajam a spoštovanjem.

GREGOR ŠEFAR

P. O. Box 64, Cumberland, Wyo.

Iz vsega tega se toraj jasno razvidi, da se ozdravijo naši bolni rojaki najzanesljivejše na

zdravniškem zavodu dr. E. C. COLLINS-A,

ker se nijeden drugi zdravnik ne more ponašati s tako uspešnim zdravljenjem kakor on.

Ozdravi vse bolezni,

polno ozdravljenje vseh bolezni, kakor: bolezni na pljučih, prsih, želodcu, črevesih, ledvicah, jetrah,
mehurju, kakor tudi vseh bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi, nervoznost, živčne bo-
lezni, prehudo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, nadihu, bronhijalni, pljučni in prsni kašelj,
bljuvanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, giht, trganje in
bolečine v križu, hrbtu, ledjih in boku, zlato žilo (hemeroide), grižo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri,
otekle noge in telo, vodenico, božjast, slabosti pri spolnem občevanju, polucijo, nasledke izrabljanja
samega sebe, šumenje in tok iz ušes, oglušanje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh na
glavi, srbenje, lišaje, mrazolje, ture, hraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastični
glavoboli, neredno mesečno čiščenje, beli tok, bolezni na maternici itd., kakor tudi vse ostale notranje in
zunanje bolezni. Dr. Collins, M. I., je prvi in jedini zdravnik, kateri ozdravi jetiko, ozdravi vse
tajne moške in ženske spolne bolezni, kakor tudi "sifilis," točno in popolnoma. (Zdravljenje
spolnih bolezni ostane tajno). Ženskam in moškim se ni treba sramovati ter naj natančno in zanesljivo
opišejo svoje spolne bolezni. Ktere ženske trpe na takozvanem mesečnem neredu, naj se takoj obrnejo
na Dr. E. C. Collins-ov zdravniški zavod.

Zatoraj, rojaki Slovenci, mi vam priporočamo
samo in edino le slavnega in izkušenega Dr. E. C.
COLLINS, M. I.

Ako ste slabostni, bolni, ako izgubljate moči ali trpite na katerikoli bolezni, če je vaša bolezen za-
starala ali kronična vsled neuspešnega zdravljenja neizkušenih zdravnikov, opišite natančno vašo bolezen
navedite starost in čas, kako dolgo ste že bolni ter pošlite pismo na ta-le naslov:

DR. E. C. COLLINS, M. I.,
140 West 34th Street, NEW YORK, N. Y.

In potem bodite z mirno dušo prepričani da bodete zagotovo in poponoma ozdravili.

Izza temnih dni.

(Sličice iz življenja raznih papežev.)

V Avignonu je sedel kot papež Klemen VII., ko je bil v Rimu Peter Tomacelli 2. novembra 1389. izvoljen za papeža. Izbral si je ime Benedikt IX. Imel je srečo, da je bil njegov prednik določil, naj se jubilejska slavnost vrši že l. 1390. Novi papež je to porabil, da bi prav do vrha napolnil svojo bisago. Papež je po vseh deželah poslal agente in prodajal jubilejske odpustke. Nagrabil je na ta način mnogo milijonov. Sploh je bil papež Benedikt IX. tako silno lakomen, da se je za denar vse dobilo. Celo visoka cerkvena dostojanstva je prodajal za denar.

Dne 16. septembra 1394. je v Avignonu umrl papež Klemen VII. Njegov nasprotnik Bonifacij IX. je bil tega silno vesel in je v proslavo te smrti priredil svojim pristašem velikansko pojedino. Trenotek je bil pač ugoden, da bi se bila dosegla poravnava razkola, ali duhovniki so se med sabo tako sovražili, da so bila vsa tozadevna prizadevanja brez uspeha. V Avignonu stanujoči kardinali so izvolili svojega papeža, ki se je imenoval Benedikt XIII. in je hitro začel svojemu tekmeču Benediktu IX. delati vsakovrstnih težav. Kristjanski svet je bil zopet razdeljen na dve cerkvi z dvema papežema.

Vzlic vsem bojem ki jih je imel rimski papež Benedikt IX. ne le z avignonskim papežem, nego tudi z drugimi sovražniki, se mu je vendar posrečilo, uresničiti starodavno željo vseh papežev in uničiti rimsko republiko. Meseca julija 1398. je papež deloma z zvižajo deloma s silo uničil svobodo rimskega prebivalstva, neodvisnost rimske republike. To leto je rimski narod prvič pripoznal popolni dominiji rimskega papeža in Benedikt je takoj storil vse, da zagotovi tiranstvo sebi in svojim naslednikom.

In papež je bil pravi tiran. Zlasti je dal rad moriti. Ko je imel z rodovino Colonna vojno, je dal na en dan obglaviti 31 jetnikov, nekemu mladeniču pa je odpustil smrtno kazen s pogojem, da lastnoročno obesi svojega očeta in svojega brata.

Papež Benedikt je umrl l. 1404. Njegov naslednik je postal Inocencij VI. ki je poklical na pomoč neapoljskega kralja, da ukroti Rimljane, ki so poskušali obnoviti svojo neodvisnost in si izvojevati svobodo. Toda kralju se to ni posrečilo. Rimljani so se spuntali, ko je papežev netjaj njihove odposlance umoril; užgali so hiše različnih kardinalov in začeli naskakovati papeževo palačo. Papež je moral bežati, v Rimu pa je zavladala anarhija, dokler ni neapoljski kralj Rimljanov ugnal in podvrnil.

Inocencij VI. je umrl že 6. novembra 1406. Njegov naslednik je postal Gregor XII. Za njegove vlade bi se bilo vsled vpliva francoskega kralja skoraj posrečilo, narediti konec razkolu, ali neapoljski kralj je to preprečil in se polastil Rima. "Aut Caesar, aut nihil" je bilo geslo tega po cesarski kroni koprnečega vladarja.

Rimski in avignonski papež sta med tem sleparila ves svet. Vsi kristjanski narodi so želeli, da bi bil z konec razkolu, samo papeža nista tega hotela iz najsebičnejših nagibov, da bi namreč polnila svoji bisagi.

Končno so se celo kardinali obeh teh papežev naveličali te ostudne igre in so razpisali koncil, ki se je sešel 25. marca 1409. v Pizi. S kanoničnega stališča sojeno, je bil ta koncil očiten punt proti papežu. Zato se je koncil konstituiral kot vidno cerkev, predstavljajoč kongres vsega kristijanstva, je odstavil rimskega in avignonskega papeža in izvolil 7. julija 1409. Aleksandra V. kot edinega papeža.

Toda razkol s tem ni bil končan. Rimski in avignonski papež sta protestirala proti sklepom koncila v Pizi in nekatere države so se jima pridružile, tako da je imel sedaj kristjanski svet namesto dveh kar tri papeže!

Papež Aleksander V. je vladal samo nekaj mesecev. Umrl je nenadoma. Pomagal mu je v večnost zloglasni kardinal Baltazar Cossa, ki je papeža zastrupil, da bi sam zavzel njegovo mesto. Podpirali so ga različni vladarji in ker tudi sam ni štedil z denarjem, je bil tudi izvoljen za papeža meseca maja 1410.

Vsi pošteni ljudje so se zgražali, da je Baltazar Cossa kot Ivan XXIII. postal poglavar cerkve. Novi papež se je v svoji mladosti bavil s pomorskim roparstvom. Živel je vedno skrajno razuzdano in umoril mnogo ljudi, med njimi tudi dva papeža.

Prva tri leta svojega vladanja se je novi papež samo prizadeval, da si utrdi posvetno gospodstvo. Šele potem se je vdal željam kardinalov ter razpisal splošen koncil, da se doseže edinstvo v cerkvi. Tri papeže rediti je bilo tedanjim kristijanom preveč. Ivan XXIII. seveda ni mislil resno na koncil, ali okoliščine so ga prisilile, da je moral svojo obljubo izpolniti.

Neapoljski kralj Ladislav je začel proti papežu vojno in je kmalu zavzel Rim. Papež je moral pred njim bežati. Kralj Ladislav je v Rimu strahovito divjal. Duhovniki, ki so prišli njegovim vojakom v roke, so bili vsi pomorjeni. Ti vojaki so tudi oplenili cerkve in samostane in onečastili mnogo nun. Neapoljski kralj je v Rimu res strahovito divjal. Cerkev sv. Petra je spremenil v vojašnico; z altarja sv. apostolov so konji žrli seno, v kapelah pa so se pijani vojaki valjali z vlačugami.

Papež je med tem bežal v Firence. Tresel se je za svojo krono. Hotel je na vsak način ostati papež in zato je iskal pomoči pri kralju Zigmundu, ki je zahteval, da se skliče v Kostnice splošen koncil, kateri naj naredi konec razkolu v cerkvi. Papež se je silno trudil, naj bi se vršil koncil v kakem italijanskem

mestu, ali kralj se ni hotel vdati. Obenem je kralj Zigmund povabil na ta koncil tudi ostala dva papeža, Benedikta XIII. in Gregorja XII.

Dne 28. oktobra 1414 je prišel papež Ivan XXIII. v Kostnice. Malo mestece je bilo prepolnjeno. Prišlo je na koncil 2400 vitezov, 18.000 prelatov, mnogo tisoč laikov in meretrices vagabundae 1500. Item dicitur quod una meretrix lucrata est VIII florenos. Item, quidam civis Constantiensis vendidit uxorem suam Cancellarius Regis pro VC ducatis, pro quibus pecuniis emit domum.

Ni naš namen, popisati dogodke na tem znamenitem koncilu, ki je naredil konec razkolu v cerkvi. Papež Ivan XXIII. je upal, da postane proces proti Janu Husu glavna naloga tega koncila, ali to upanje se je le deloma izpolnilo. Koncil je sklenil, da morajo vsi trije papeži odstopiti. Ivan XXIII. pa se ni hotel vdati, nego je skrivaj pobegnil v Schaffhausen in potem v Freiburg, ali bil je prijet in pripeljan nazaj v Kostnice. Koncil se je bil postavil na stališče, da stoji nad papežem in je vsled tega papeža Ivana XXIII. odstavil in obsodil v ječo. Poročevalec na koncilu je bil kancelar pariške univerze Gerson, ki je našel v 55 točkah papeževe grehe. Dokazal je, da je imel papež krvosramno razmerje s svojo svakinjo, da je onečastil nad 300 nun, da je uganjal sodomijo z mladimi menihi itd. Da je ta tiger v človeški podobi dal skoro milijon ljudi kot "krivoverce" umoriti, to niti v poštev ni prišlo.

Papež Ivan XXIII. je bil zaprt v ječi graščine Göttingen, kjer je čakal sodbe plemeniti in neustrašni Jan Hus. V temni ječi te graščine sta se srečali preteklost in prihodnost Kristusovih nauk; predstavitelj preteklosti, srednjeveške kristjanske cerkve je bil podel hudodelec, predstavitelj prihodnosti je bil — Kolomb reformacije.

Papež Gregor XII. se je za dobro plačilo odpovedal papeški časti in se zadovoljil s tem, da je postal zopet kardinal. Benedikt XIII. pa ni odnehal. Hotel je kot papež umreti, a vsa njegova država je obsegala le en sam morsk gradič in majhen vrt. Ostala sta pri njem dva "kardinala", ki sta po njegovi smrti smeje izvolila kot papeža nekega kanonika, ki pa se je kmalu naveličal te komedije in je "odstopil".

Kostniški koncil je 11. novembra 1417 izvolil Otona Colonno kot papeža Martina V. in vse države so ga pripoznale. Tudi Rim se je podvrnil in papež je postal prvi in popolni suveren tega mesta. Gospodar mesta je bil sedaj Vatikan, republikanski kapitol je postal le spomenik nekdanje svobode.

Ko je papež Martin V. zasedel svoj prestol v Vatikanu, tedaj pač ni mislil, da je grmada v Kostnici pač mogla upepeliti telo Jana Husa, ne pa tudi njegovih idej in da nastane iz teh idej plamen, ki požge glavne korenine rimske cerkve.

Ko je koncil v Kostnici proglasil Martina V. papežem, pozdravil je to ves kristjanski svet z veliko radostjo. Ali novi papež nikakor ni bil kaj boljši od odstavljanih papežev Benedikta XIII., Gregorja XII. ali Ivana XXIII. Komaj se je bil Martin V. znebil svojih tekmecev, je že pokazal svojo pravo natoro. Bil je lakomen in razuzdan ter gospodstva željen. Provročil je novo križarsko vojno proti Husitom, a ko je slišal, da je "kristjanska" armada poražena, se je tako raztogotil, da ga je zadela kap.

Gabrijel Gondolmura se je kot papež imenoval Evgen IV. Sodobni kronisti pravijo, da je bil nezakonski otrok papeža Gregorja XII. in neke nune. Prihujbljen ni bil nikdar. Kmalu je knežja rodovina Colonna uprizorila proti njemu veliko zaroto in papež je le slučajno utekel smrti. Med zarotniki je bil tudi menih Masius, nad katerim se je zdaj papež znošil. Inkvizitorji so dali na strehi cerkve sv. Petra napraviti oder, na katerem so nesrečnega meniha trpinčili. Popolnoma golega so inkvizitorji položili meniha na hrbet in z železjem pričvrstili roke, noge in vrat na oder. Potem se je začelo trpinčenje. Najprej so Masiusu s kleščami iztrgali koščke mesa iz života, potem pa v odprte rane vlivali raztopljeni svinec, vrelo olje in gorečo smolo. Ko je bil Masius na ta način že ves razdrapan in ožgan, so ga privezali na konje, ki so nesrečnega moža strgali na štiri kose. "Sveti oče" pa je skoro celo uro z zadovoljstvom gledal to bestialno početje.

Hijenska krutost tega "apostola vere ljubezni" je provzročila silne revolucije. Končno je moral papež bežati iz Rima. Koncil v Baselu leta 1431. je spoznal, da papež Evgen IV. ni vreden, da bi nosil papeško krono. Proglasil je to, ker se je ves svet puntal proti temu papežu. Toda Evgen se ni vdal. Poklical je svoje pristaše, ki so se udeležili koncila v Ferraro in si dal od njih potrditi, da je in edini pravi papež. Vse duhovnike, ki so se udeležili koncila v Baslu, je Evgen izobčil in preklel. Koncil v Baslu je na to pooblastil 29 kardinalov, da izvolijo novega papeža. Izvoljen je bil opat samostana Ripail vojvoda Amadej savojski, ki se je imenoval Feliks V. Kaj posebnega rimske cerkev s tem možem ni pridobila. Ko so prišli odposlanci koncila, da bi novemu papežu naznanili izvolitev, so ga našli popolnoma pijanega.

Zdaj je imela kristjanska cerkev zopet dva papeža. Evgen je, izvedši, da so nepokorni prelatje proglasili Feliksa V. za papeža takoj izobčil in preklel svojega konkurenta. Proglasil ga je za pijanca in sodomita ter častilca zlatega teleta.

"Vse njegovo bitje, vsaka žilica njegovega telesa je vredna prekletja; zato ukazujemo vsem vladarjem, da njega in njegove odposlance uničijo. Ta lopov se je dal izvoliti papežem samo zato, da bi mogel laglje uganjati svoje saturnalijske. Bodi ta ostudna mrhovina pregnana iz Kristusovega tempelja." — Tako je papež Evgen IV. rolnel proti papežu Feliksu V.

(Dalje prih.)

SOUTH MISSOURI

Ali želite postati neodvisen,
ali želite imeti svoj lasten dom?
mi Vam ponujamo oboje v

jugovshodnem Missouriju,

kjer je zdravo podnebje, kratka, mila zima, dolgo in ne pravroče poletje, kjer na gorski planoti v črni zemlji dozori najlepše žito in raste najbolj sočnata trava, kjer živinoreja skor nič ne stane, nese pa veličanske dohodke, kjer raste izborna sadje, soevije in druga zelenjava, ki se kaj lahko spravi v denar, kjer so čisti studenci in potoki, bogati gozdi, kjer železnice križajo ozemlje ter ga vežejo z najboljšimi trgi.

Mi Vam prodajamo tukaj svet od 6 do 12 dolarjev aker pod jako ugodnimi plačilnimi pogoji.

Nikjer na jugu, zapadu ali severu zamorajo vspevati slovenske naselbine boljše kakor tukaj, kjer lahko postane v kratkem času marljiv Slovenec neodvisen in bogat ameriški kmetovalec. Vsa ki teden se lahko kupci brezplačno odpeljejo na ogled. Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku.

CHARLES PETERS,

Vsa vprašanja posiljajte na slovenski oddelek: A. M. Knobel, Mgr. 315 Dearborn St., room 217-223 Chicago, Ill.

Obleke, površniki, zimske suknje.

Najmodernejša, najtrpežnejša jesenske in zimske obleke za delavnik in praznik, površniki in zimske suknje. Za tretjino ceneje kod drugod.

Naše cene oblekam so: \$5.00-\$22.00

" " zim. suknjam \$4.00-\$23.00

Naša zaloga je najboljša in najmodernejša na trgu. Vse je izdelano po najnovejšem kroju. Cene so jako nizke. V zalogi imamo tudi obleke za dečke in otroke. Najstarejša unijska tvrdka.

Telefon — Canal 1198

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave.

Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

SLIKA PREDOČUJE

uro za gospode

z zlatom prevlečeno (gold filled).

Pokrovi so jamčeni za 20 let. Kolesovje ima 15 kamenov in je najboljše sistema "Springfield III. Movement" 16 size.

Vsled znižane cene stane sedaj le

\$14.50

Ako želite dobro in trpežno uro po nizki ceni, si jo lahko naročite sedaj.

Kolesovje se jamči za tri leta.

Jacob Stonich

89 E. Madison St. Chicago, Ill.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, močje še popolnoma zdrave zobe? Pušiš si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.